

दि.बांच्या नावासाठी सरकारला घेराव

पन्वेल : नवी मुंबई आंतरराष्ट्रीय विमानतळाला लोकनेते दि. बा. पाटील यांचे नाव देण्याच्या मागणीसाठी रश्मिता पोटाटा यांनी सुरू केलेल्या आमरण उपोषणाला रविवारी पाच दिवस पूर्ण झाले. रविवारी जासई येथे झालेल्या जाहीर सभेत ८ जुलै रोजी मुंबईत सरकारला घेराव घालण्याचा निर्धार आंदोलनकर्त्यांनी व्यक्त करत आंदोलन अधिक तीव्र करण्याचा इशारा दिला. राज्य आणि केंद्र सरकारकडून नामकरणाबाबत अद्याप ठोस निर्णय न झाल्याने आंदोलनकर्त्यांनी सरकारच्या भूमिकेवर तीव्र नाराजी व्यक्त केली. प्रकृती खालावलेली ➡ **पान २ वर**

रायगड **सोमवार । दि. २९ जून २०२६ । अंक २३ । पृष्ठ ८ । किंमत ४ ₹**

वे|ध|क

‘शक्तीपीठ महामार्ग रद्द करा’

सोलापूर : शक्तीपीठ महामार्गाविरोधात माजी खासदार राजू शेड्डी यांनी पुन्हा आक्रमक भूमिका घेत आषाढी एकादशीपर्यंत महामार्ग रद्द करण्याची घोषणा सरकारने करावी, अन्यथा राज्यभर मोठे आंदोलन उभारले जाईल, असा इशारा दिला. करकंढ येथे झालेल्या शक्तीपीठ महामार्ग विरोधी एल्गार मेळाव्यात बोलताना शेड्डी यांनी सरकारवर जोरदार टीका केली. मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या जलयुक्त शिवार योजनेचे ऑडिट करण्याची मागणी करत, नवीन महामार्ग उभारण्याऐवजी पाणी प्रकल्पांना प्राधान्य द्यावे, असे त्यांनी सांगितले. शक्तीपीठ महामार्गासाठी शेतकऱ्यांच्या जमिनी संपादित करण्यास तीव्र विरोध राहील, असेही त्यांनी स्पष्ट केले.

राज्य सरकारचा बँकांना इशारा

मुंबई : शेतकऱ्यांना पीक कर्ज देण्यास टाळाटाळ करणाऱ्या बँकांवर राज्य सरकारने कठोर भूमिका घेतली आहे. महसूलमंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे यांनी पीक कर्ज वितरणात उदासीनता दाखविणाऱ्या बँकांना खणखणीत इशारा देत, शेतकऱ्यांना वेळेत कर्ज न दिल्यास संबंधित बँकांची महत्त्वाची शासकीय खाती कार्यक्षम बँकांकडे वर्ग करण्यात येतील, असे स्पष्ट केले. नागपूर येथे झालेल्या पीक कर्ज वाटपाच्या आढावा बैठकीत त्यांनी बँकांच्या कामकाजावर नाराजी व्यक्त केली. खरीप हंगामासाठी जिल्ह्यात १,५०० कोटी रुपयांच्या पीक कर्ज वाटपाचे उद्दिष्ट असून, आतापर्यंत ३० हजारांहून अधिक शेतकऱ्यांना ५३१.४८ कोटीचेकर्ज वितरित करण्यात आले आहे.

कोकणकन्या अमेरिकन सैन्यात

नवी दिल्ली : रत्नागिरी जिल्ह्यातील दापोलीच्या प्राजक्ता (सारा) बोंगाळे यांनी अमेरिकन सैन्यदलाचे कठोर प्रशिक्षण यशस्वीरीत्या पूर्ण करत इतिहास रचला आहे. अमेरिकन सैन्यात सेवा देणाऱ्या त्या महाराष्ट्रातील पहिल्या मराठी महिला ठरल्या आहेत. प्रशिक्षणादरम्यान उत्कृष्ट नेमबाजीबद्दल त्यांना मार्क्समनशिप पदक तसेच बॅचमध्ये सर्वोच्च शैक्षणिक गुणांचा सन्मान मिळाला. सध्या त्या अमेरिकन सैन्याच्या मेडिकल विभागात कार्यरत असून, त्यांच्या या यशाबद्दल सर्व स्तरातून अभिनंदन होत आहे. पदव्युत्तर शिक्षणानंतर अमेरिकेत स्थायिक झाल्यावर त्यांनी 'क्लिनिकल रिसर्च सायंटिस्ट' म्हणून काम केले. सौंदर्य क्षेत्रातही 'यूएसए मिसिस मिडवेस्ट युनिव्हर्स' हा किताब पटकवाला.

375 कोटींचा

दरड-पूरग्रस्त रायगड पुन्हा धोक्यात प्रस्ताव मंत्रालयात

रायगड । प्रमोद जाधव ।

रायगड जिल्ह्यात दरडी व पुराच्या संकटाला आळा घालण्यासाठी पाठविण्यात आलेले तब्बल ३८४ कोटी ७३ लाख रुपयांचे २८७ प्रस्ताव गेल्या दोन वर्षांपासून शासनाच्या मंजुरीच्या प्रतीक्षेत आहेत. पावसाळा सुरू झाल्यानंतरही या प्रस्तावांवर कोणताही निर्णय न झाल्याने जिल्ह्यातील आपत्ती व्यवस्थापनावरच प्रश्नचिन्ह निर्माण झाले आहे. शासनाच्या दिरंगाईमुळे दरडप्रवण आणि पूरग्रस्त भागातील नागरिकांच्या सुरक्षेचा प्रश्न ऐंणीवर आला आहे.

रायगडने यापूर्वी अनेक भीषण नैसर्गिक आपत्तींचा सामना केला आहे. महाडमधील तळीये दरड दुर्घटनेत ८४ जणांचा मृत्यू झाला होता, तर इस्सालवाडी दुर्घटनेने संपूर्ण राज्य हादरले होते. तरीही दरड आणि पुराचा धोका कमी करण्यासाठी आवश्यक उपाययोजना कागदावरच अडकून पडल्याचे चित्र आहे.

विकासाच्या नावाखाली

२८७ आपत्ती निवारण कामांचे प्रस्ताव दोन वर्षांपासून रखडले शासनाच्या उदासीनतेवर प्रश्नचिन्ह

डोंगरांची मोठ्या प्रमाणावर झालेली तोडफोड, उत्खनन आणि अनियंत्रित बांधकामांमुळे दरडी कोसळण्याच्या घटनांमध्ये वाढ झाली आहे. दहा वर्षांपूर्वी जिल्ह्यात १०३ गावांना दरडीचा धोका होता, तो आता थेट ३९२ गावांपर्यंत पोहोचला आहे. विशेषतः महाड आणि

कोणत्या तालुक्यात किती कामे प्रस्तावित ?

पोलादपूर	१३९ कामे
महाड	९३ कामे
खालापूर	१५ कामे
रोहा	७ कामे
पनवेल	६ कामे
पेण	४ कामे
श्रीवर्धन	४ कामे
अलिबाग	३ कामे
कर्जत	२ कामे
तळा	२ कामे
माणगाव	२ कामे
एकूण प्रस्तावित कामे :	२८७
एकूण खर्च :	₹ ३८४.७३ कोटी

पोलादपूर तालुक्यातील दोनशेहून अधिक गावे संवेदनशील श्रेणीत आली आहेत.

जिल्ह्यातील सुमारे अडीच लाख नागरिक दरड आणि पुराच्या धोक्याखाली जीवन जगत आहेत. याशिवाय १३२ गावे पूरप्रवण असून, त्यांपैकी ९९ गावे समुद्रकिनारी आहेत. ➡ **पान २ वर**

दोन थेंब आयुष्याचे...

● अलिबाग तालुक्यातील वसली येथील शाळेत बालकांना पोलिओ लस देणाऱ्या कर्मचारी. (छयाचित्र : समीर मालते)

रायगडात चिमुकल्यांच्या सुरक्षित भविष्यासाठी पोलिओ डोस

। अलिबाग । प्रतिनिधी ।

प्रत्येक चिमुकल्याचे बालपण पोलिओमुक्त आणि निरोगी राहावे, या उद्देशाने रायगड जिल्ह्यात रविवारी राष्ट्रीय पल्स पोलिओ मोहीम उत्साहात राबविण्यात आली. ० ते

५ वर्षे वयोगटातील हजारो बालकांना पोलिओ प्रतिबंधक लसीचे दोन थेंब पाजण्यात आले.

जिल्ह्यातील शासकीय रुग्णालये, प्राथमिक आरोग्य केंद्रे, उपकेंद्रे, अंगणवाड्या तसेच विविध पोलिओ

बूथवर सकाळपासून लसीकरण मोहीम राबविण्यात आली. आरोग्य कर्मचारी, आशा सेविका आणि अंगणवाडी सेविकांनी प्रत्येक बालकापर्यंत पोलिओ डोस पोहोचविण्यासाठी विशेष प्रयत्न केले. अधिकच्या बातम्या पान ३ वर

२६ राज्यांतील ७० हून अधिक नेते एकत्र देशव्यापी आंदोलनाची रणनीती ठरणार

शेतकऱ्यांच्या प्रश्नांवर मुंबईत मंथन

। पाली/बेणसे । प्रतिनिधी ।

शेतीमालाला हमीभाव, वाढते कर्ज, पीक विमा, जमिनीचे हक्क, शेतकरी आत्महत्या, खतांचा तुटवडा आणि भारत-अमेरिका व्यापार करारासह विविध ज्वलंत प्रश्नांवर देशव्यापी लढ्याची दिशा निश्चित करण्यासाठी अखिल भारतीय किसान सभेच्या केंद्रीय किसान कमिटीची दोन दिवसीय राष्ट्रीय बैठक मुंबईत सुरू आहे. २६ राज्यांतील ७० हून अधिक प्रमुख शेतकरी नेत्यांच्या उपस्थितीत होत असलेल्या या बैठकीकडे देशभरातील शेतकऱ्यांचे लक्ष लागले आहे.

मुंबईतील वायएमसीए

इंटरनॅशनल हाऊस येथे २८ व २९ जून रोजी आयोजित बैठकीत अखिल भारतीय किसान सभेचे राष्ट्रीय अध्यक्ष डॉ. अशोक ढवळे, सरचिटणीस विजू कृष्णन, उपाध्यक्ष खासदार आमरा राम,

माजी खासदार हनन मोला, पी. कृष्णप्रसाद, त्रिपुराचे विरोधी पक्षनेते जितेंद्र चौधरी, बिहारचे आमदार अजय कुमार यांच्यासह देशभरातील २६ राज्यांतील ७० हून अधिक शेतकरी नेते सहभागी

झाले आहेत.

बैठकीत शेतीमालाला हमीभाव, शेती कर्जमफी, पीक विमा, जमिनीचे हक्क, शेतकरी आत्महत्या, शेतकरी महिलांचे प्रश्न, खतांचा तुटवडा, एल-निनोमुळे निर्माण होणाऱ्या दुष्काळाची शक्यता तसेच भारत-अमेरिका, भारत-युरोप आणि भारत-न्यूझीलंड व्यापार करारांचा भारतीय शेतीवरील परिणाम या विषयांवर सखोल चर्चा करण्यात आली.

देशभरात विकास प्रकल्प, महामार्ग आणि औद्योगिक प्रकल्पांसाठी मोठ्या प्रमाणात शेोजमिनी संपादित होत असल्याचा मुद्दाही बैठकीत उपस्थित करण्यात

रायगड, नवी मुंबई, ठाणे, रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग

कृषीवल

। आर. एन. आय. रजि. क्र. ४९९६३/७७ । RGD/016/2026-28 । krushival.in

सहलीच्या बसवर काळाचा घाला

■ पाबे घाटात ट्रॅव्हल बस ४० फूट दरीत

■ दोघांचा मृत्यू १९ जण जखमी

। पुणे । प्रतिनिधी ।

राजगड किल्ला पाहण्यासाठी मुंबईहून निघालेल्या पर्यटकांच्या ट्रॅव्हल बसचा रविवारी पहाटे पाबे घाटात भीषण अपघात झाला. चालकाचे नियंत्रण सुटल्याने बस संरक्षण कठडा तोडून ३० ते ४० फूट खोल दरीत कोसळली. या दुर्घटनेत दोन तरुणांचा जगीच मृत्यू झाला, तर चालकासह १९ जण जखमी झाले असून, काहींवर वेल्हे ग्रामीण रुग्णालयात, तर काहींवर पुण्यातील खासगी रुग्णालयात उपचार सुरू आहेत.

वेल्हे पोलिसांनी दिलेल्या माहितीनुसार, मुंबईतील एका खासगी कंपनीतील २१ जणांचा गट ट्रॅव्हल बस (एमएच-४७ एएस-०९३४) मधून राजगड किल्ला पाहण्यासाठी निघाला होता. पाबे घाट उतरताना तीव्र वळणावर चालकाचे वाहनावरील वेल्हे नियंत्रण सुटल्याने बस रस्त्यावरील संरक्षण कठडा तोडून दरीत कोसळली. या अपघातात विश्वास बाबुराव

सातिम (२५, विलेपार्ले) आणि ध्वनी चंद्रेश ठक्कर (२३, कांदिवली) यांचा मृत्यू झाला. चालक संदीप तुकाराम गायकवाड यांच्यासह १९ जण जखमी झाले असून, त्यांच्यावर उपचार सुरू आहेत.

घटनेची माहिती मिळताच सहाय्यक पोलीस निरीक्षक किशोर शेवंते यांच्या मार्गदर्शनाखाली वेल्हे पोलीस, राजगड व हवेली आपत्ती व्यवस्थापन पथकाने तातडीने बचावकार्य सुरू केले. बसखाली

अडकलेल्या जखमींना बाहेर काढून वेल्हे ग्रामीण रुग्णालयात दाखल करण्यात आले.

दरम्यान, पाबे घाटातील धोकादायक वळणांवर संरक्षक कठडे व मजबूत रॅलिंग उभारण्याची मागणी वारंवार होत असूनही त्याकडे दुर्लक्ष झाल्याचा आरोप स्थानिकांकडून करण्यात आला आहे. अपघातानंतर बस झाडाला अडकल्याने मोठी जीवितहानी टळल्याचे सांगितले जात आहे.

एसआयटीच्या हाती महत्त्वाचे पुरावे

। बीड । प्रतिनिधी ।

बीड जिल्ह्यातील केज येथील हॉटेल व्यावसायिक विलास गुले हत्याप्रकरणाच्या तपासात एसआयटीला महत्त्वाचे यश मिळाले आहे. हत्येदरम्यान आरोपींनी गुन्हात वापरलेली पांढऱ्या रंगाची स्कॉर्पिओ आणि हल्ल्यासाठी वापरलेला चाकू आरोपीच्या शेतातून जप्त करण्यात आला आहे. या प्रकरणात जप्त करण्यात आलेले हे पुरावे तपासासाठी महत्त्वाचे मानले जात असून, त्याआधारे आरोपींविरुद्धचे पुरावे अधिक भक्कम होण्याची शक्यता व्यक्त केली जात आहे.

या कारवाईमुळे हत्येच्या तपासाला अधिक वेग मिळणार असल्याचे तपास यंत्रणेकडून सांगण्यात आले आहे.

पनवेलमध्ये जीबीएसचे दोन रुग्ण

■ आरोग्य यंत्रणा सतर्क

। पनवेल । विशेष प्रतिनिधी ।

पनवेल परिसरात गिलेन-बॅरी सिंड्रोम (जीबीएस) या दुर्मिळ अटोइम्यून आजाराचे दोन रुग्ण आढळल्याने पनवेल महापालिकेची आरोग्य यंत्रणा सतर्क झाली आहे. दोन्ही रुग्णांचा प्रवासाचा इतिहास असून, ते मूळचे पनवेल महापालिका हद्दीबाहेरील रहिवासी आहेत. एका तरुणाला उपचारांनंतर घरी सोडण्यात आले असून, ७९ वर्षीय महिलेवर नवीन पनवेलमधील खासगी रुग्णालयात उपचार सुरू आहेत.

पहिला रुग्ण चौक येथील रहिवासी असून तो एप्रिलमध्ये जर्मनीहून सुट्टीसाठी विचुंबे येथे आला होता. त्यानंतर वावंडळ येथे वास्तव्यास असताना त्याला

अशक्तपणा, चालताना व उभे राहताना अडचण, गिळण्यास त्रास आणि दोन्ही पायांमध्ये कमजोरी जाणवू लागली. ६ जून रोजी त्याला नवीन पनवेलमधील खासगी रुग्णालयात दाखल करण्यात आले. उपचारांनंतर १५ जून रोजी त्याला घरी सोडण्यात आले.

दुसरी रुग्ण ७९ वर्षीय महिला असून त्या मूळच्या कोकणातील आहेत. त्या २६ मे रोजी पनवेलमधील तक्का येथे नातेवाईकांकडे आल्या होत्या. त्यानंतर चारधाम यात्रेवर जाऊन १२ जून रोजी परतल्यानंतर त्यांना ताप आणि अशक्तपणा जाणवू लागला. प्रकृती अधिक खालावल्याने २४ जून रोजी त्यांना नवीन पनवेल येथील खासगी ➡ **पान २ वर**

आज कठडा, उद्या पुल कोसळणार!

पालहे पुलावर सावित्री पुलाची पुनरावृत्ती होणार?

। रेवदंडा । विशेष प्रतिनिधी ।

अलिबाग तालुक्यातील सहण-पालहे-नागाव मार्गावरील पुलाचा संक्षरक कठडा रविवारी कोसळला असून, पूलसुद्धा केव्हाही कोसळेल, अशी भयानक अवस्था झाली आहे. कठडा कोसळल्याने रात्रीच्या अंधारात मोठा अपघात होण्याची भीती आहे. वर्षभरापासून या पुलाची डागडुजी सुरू आहे असे सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडून सांगण्यात येत असले तरी त्यांचा खोटाखोटापणा जनतेच्या समोर आज उघडा पडला आहे. सर्वसामान्य नागरिकांच्या जीवाची पर्वा नसणाऱ्या बांधकाम विभागाच्या

पुलाचा संरक्षक कठडा कोसळल्याची बातमी समजली आहे. टेकेदराटा तालकाळ संरक्षक कठडा लावण्याचे आदेश दिले आहेत.

– मोनिका धायतडक, कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग

अधिकाऱ्यांवर अपघात झाल्यास सदोष मनुष्यवधाचा गुन्हा दाखल करा, असा संताप नागरिकांकडून व्यक्त होत आहे. २००६ साली भर पावसाळ्यात महाड येथील सावित्री नदीवरील पुलाच्या दुर्घटनेच्या पुनरावृत्तीची वाट

सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडून वर्षभर या पुलाचे काय काम केलेय, याचा जाब उद्याच मी त्यांच्या कार्यालयात जाऊन विचारणार आहे. दिवसेंदिवस या पुलाची अवस्था अधिक बिकट अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग झोपा काढत आहे का? जनतेची सुरक्षा ही माझी प्रथम जबाबदारी आहे. बांधकाम विभागाच्या अधिकाऱ्यांचा निकाळजीपणा खपवून घेतला जाणार नाही. – हर्षदा मयेकर, सरपंच, नागाव ग्रामपंचायत

पाहताय का, असादेखील सवाल विचारला जात आहे. ➡ **पान २ वर**

बांधकाम विभाग अपघाताची वाट पाहतये का?

वाघाचं कातडं पांघरलेल्या गद्दार परभणीत उद्धव ठाकरेंनी संजय जाधवांना कडाडून सुनावलं

। परभणी । प्रतिनिधी ।

परभणीचे खासदार संजय जाधव यांच्यासह राज्यातील सहा खासदारांनी उद्धव ठाकरे यांची साथ सोडून उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांच्या शिवसेनेत प्रवेश केला आहे. या मोठ्या राजकीय भूकंपानंतर शिवसेना ठाकरे गटाचे प्रमुख उद्धव ठाकरे यांनी आक्रमक पाऊल उचलले असून, ते प्रत्येक बंडखोर खासदाराच्या मतदारसंघात जाऊन जाहीर मेळावे घेत आहेत. याच पार्श्वभूमीवर रविवारी परभणीत शिवसेना निशांबातचा मोठा मेळावा पार पडला. या सभेत बोलताना उद्धव ठाकरे यांनी बंडखोर खासदार

संजय जाधव यांच्यासह भाजपवर जोरदार हल्लाबोल केला.

सभेची सुरुवात करताना उद्धव ठाकरे म्हणाले, “येथे खुर्च्यावर जे लोक बसले आहेत ते भाड्याने आणलेले नाहीत, तर ते हक्काचे माणसे आहेत. तुझा माज उतरवण्यासाठी एक शब्द पुरेसा आहे... बोलून बोलून किती बोलणार?”

खासदार संजय जाधव यांच्यावर तोफ डागताना उद्धव ठाकरे म्हणाले, “जेव्हा मी शेतकऱ्यांसाठी दौरा काढला होता, तेव्हा

आमदार राहुल पाटील माझ्यासोबत होते. हा गद्दार मात्र दौऱ्याला नव्हता, कुठेच हा गद्दार दिसला नाही. आता म्हणतो की उद्धव ठाकरेंनी लक्ष दिलं नाही. हो, माझी चूक झाली! लक्ष दिलं असतं तर तुझ्या भानगडी आधीच कळल्या असत्या.”

ते पुढे म्हणाले, मी येथे विधानसभेसाठी प्रचाराला आलो होतो आणि लोकसभेला सुद्धा आलो होतो. लोकसभेला तो स्टेडियम पूर्ण भरला होता. राहुल पाटील आपल्याला त्याच स्टेडियममध्ये पुन्हा एक सभा घ्यायची आहे. त्याच स्टेडियमवर जिथे त्या गद्दारासाठी सभा घेतली होती. ➡ **पान २ वर**

सुगावे-तळवडे रस्त्याचे काम रखडले

। नेरळ । प्रतिनिधी ।

कर्जत तालुक्यातील महत्वाच्या राज्यमार्ग रस्त्याचे सिमेंट कॉंक्रीटकरण करण्याचे काम शासनाने हाती घेतले आहे. त्यातील कर्जत-मुरबाड राष्ट्रीय महामार्गावरील सुगावे फाटा येथून नेरळकडे येणाऱ्या रस्त्याचे काम सुरू झाले आहे. मात्र स्थानिक पातळीवर शेतकऱ्यांनी या रस्त्याचे काम अडवले असून अनेक ठिकाणी हा रस्ता अत्यंत संथ गतीने पुढे सरकत आहे.

कर्जत-मुरबाड राष्ट्रीय महामार्गावरील सुगावे गावापासून नेरळकडे येणारा पिंपळोली तळवडे रस्त्याचे काम हाती घेण्यात आले आहे. गतवर्षी याच रस्त्यावरील आंत्रट गावापासून गुडवणकडे जाणारा रस्ता डांबरीकरण करण्यात आला होता. आता तोच रस्ता सिमेंट कॉंक्रीटकरण करण्यासाठी खोदण्यात येत आहे. या रस्त्यावर सुगावे भागाकडून तसेच नेरळ भागातील तळवडे भागाकडून

शेतकऱ्यांना
मोबदला
मिळण्याची
अपेक्षा

अपघात होण्याची शक्यता

दुसरीकडे रस्त्याचे काम अत्यंत संथगतीने सुरू असून रस्त्याच्या कामामुळे वाहनचालक यांची गैरसोय सुरू आहे. त्यात रस्ता खोदून ठेवल्याने अपघात होण्याची शक्यता अधिक निर्माण झाल्या आहेत. बांधकाम विभागाने यातून मार्ग काढावा आणि रस्ता वाहतुकीस सुस्थितीत येईल असा तयार करावा, अशी मागणी करण्यात येत आहे. तळवडेपासून पुढे पिंपळोली तसेच काळेवाडी आंत्रट गुडवण आणि सुगावे या भागातील वाहनचालक यांना मातीच्या रस्त्याने जावे लागत असल्याने धुळीचा त्रास प्रामुख्याने दुचाकीचालकांना सहन करावा लागत आहे.

रस्त्याचे रुंदीकरण आणि सिमेंट कॉंक्रीटकरण कामाला सुरुवात झाली आहे. रस्त्याचे रुंदीकरण करून साडेपाच मीटर रुंदीचा रस्ता करण्याचा शासनाचा प्रयत्न आहे. त्यात हा रस्ता सिमेंट कॉंक्रीटचा बनवून वाहनचालक यांना दिलासा देण्याचा प्रयत्न दिसून येत आहे. मात्र रस्त्याचे कॉंक्रीटकरण करण्यासाठी सध्याच्या वापरात

असलेल्या रस्त्याचा आजूबाजूला आणखी जमीन लागणार आहे. परंतु, ती जमीन मिळविण्यात अडथळे येत आहेत. अतिरिक्त जमीन देण्यास कोणीही तयार नसल्याने अनेक ठिकाणी रस्त्यासाठी लागणारी वाढीव जमीन मिळत नाही. त्याचा परिणाम रस्त्याचे काम अत्यंत संथगतीने सुरू आहे. त्यात रस्त्यासाठी अनेक ठिकाणी जुने रस्ता खोदण्यात आला आहे आणि त्यामुळे सध्याच्या रस्त्यावरून वाहतूक करणे कठीण होऊन बसले आहे.

अनेक ठिकाणी तयार झालेले खड्डे यामुळे रस्त्यावर मोठ्या प्रमाणात माती आणि दगड गोळा झालेले आहेत. जुने डांबरी रस्ता खोदल्याने आताचा वाहतुकीस वापरत असलेला रस्ता हा मातीचा बनला आहे. त्यामुळे वाहनचालक तसेच स्थानिक रहिवासी यांना धुळीच्या रस्त्याने जावे लागत आहे.

चारफाटा पूल बनला खड्डेमुक्त

। नेरळ । प्रतिनिधी ।

कर्जत शहरात प्रवेश करणाऱ्या कर्जत चारफाटा भागातून जाणाऱ्या रेल्वे पुलावरील खड्डे भरण्यास सुरुवात झाली आहे. पुलावरील खड्डे भरण्यात येत असल्याने स्थानिक वाहनचालक आणि

प्रवाशांना दिलासा मिळाला आहे. दरम्यान, आमदार महेंद्र थोरेवे यांनी राज्य रस्ते विकास महामंडळाला सांगून खड्डे भरून घेतल्याने रस्ता खड्डेमुक्त बनला आहे. कर्जत शहरात प्रवेश करण्यासाठी सर्वाधिक वाहतूक

कोंडीचा रस्ता समजला जाणारा रेल्वे पुलावरील खड्डे वाहतूक कोंडीला कारणीभूत ठरत होते. त्याबाबत वाहनचालकांकडून नाराजी व्यक्त केली जात असल्याने पावसाळ्यात ते खड्डे वाहनांचा प्रवास अडथळ्यात बनवतील अशी शक्यता निर्माण झाली होती. मात्र आ. थोरेवे यांनी राज्य रस्ते विकास महामंडळाचे उप अभियंता यांना सांगून त्यावरील खड्डे तात्काळ भरण्याची सूचना केली होती. त्यानुसार राज्य रस्ते विकास महामंडळ यांच्याकडून रेल्वे पुलावरील खड्डे भरण्याची कार्यवाही सुरू केल्याने वाहनचालकांकडून आनंद व्यक्त केला जात आहे.

नि|व|ड|क

शैक्षणिक साहित्याचे वाटप

पाली/गोमाशी : वामन म्हात्रे प्रतिष्ठान यांच्या वतीने

अनमोल म्हात्रे यांच्या माध्यमातून पोटलज बुद्रुक व डुबेवाडी येथील जिल्हा परिषद प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थ्यांना दिलीप धनावडे यांच्या प्रयत्नातून शैक्षणिक साहित्याचे वाटप करण्यात आले. या शैक्षणिक साहित्यामध्ये व्हडा, पेन, पेन्सिल, चित्रकला व्हडा अशा वस्तूंचा समावेश होता. विद्यार्थ्यांना अभ्यासासाठी प्रोत्साहन मिळावे व पालकांवरील आर्थिक भार कमी व्हावा या उद्देशाने हा उपक्रम राबविण्यात आला. शैक्षणिक साहित्य मिळाल्याने विद्यार्थ्यांच्या चेहऱ्यावर आनंद दिसून आला. उपस्थित मान्यवरांनी वामन म्हात्रे प्रतिष्ठानच्या या सामाजिक कार्याचे कौतुक केले व आभार मानले. दिलीप धनावडे यांनी सांगितले की, माझ्या ग्रामीण भागातील विद्यार्थ्यांच्या शिक्षणासाठी नेहमीच प्रयत्नशील राहील. शिक्षण हाच खरा विकासाचा पाया आहे. यावेळी पोटलज बुद्रुक शाळेच्या मुख्याध्यापिका पट्टाण, डुबेवाडी शाळेचे शिक्षक चव्हाण यांच्यासह प्रमोद भोसले, प्रमोद धनावडे, रवींद्र कामथे, सुधीर धनावडे, संध्या धनावडे, पंढरीनाथ कदम, अंकुश धनावडे आदी मान्यवर उपस्थित होते.

नशामुक्ती दिनानिमित्त जनजागृती

चिरनेर : उरण शहरातील उरण एन्ज्युकेशन सोसायटी विद्यालयात विद्यार्थ्यांना आंतरराष्ट्रीय अंमली पदार्थ विरोधी दिनानिमित्त नशामुक्ती संदर्भात जनजागृती करण्यात आली. यासाठी शेवा बंदर विभागाचे सहाय्यक पोलीस आयुक्त किशोर गायके यांच्या मार्गदर्शनाखाली शनिवारी (दि. २७) एका विशेष कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. यावेळी नशामुक्तीच्या अनुषंगाने उपस्थित विद्यार्थी विद्यार्थिनींना अंमली पदार्थांमुळे होणारे दुष्परिणाम, सायबर गुन्हे, महिला विषयक गुन्हे, गुड अच बॅंड टच या विषयांवर मार्गदर्शन करून नशामुक्ती संदर्भात शपथ देण्यात आली. उरणचे वरिष्ठ पोलिस निरीक्षक हनिफ मुलाणी, पो. नि. राहुल काटवाणी अंमली पदार्थ विरोधी नवीमुंबईचे वरिष्ठ पोलिस निरीक्षक संदीप निगळे, दर्शन नाईक यांच्यासह शाळा समितीचे पदाधिकारी, मुख्याध्यापक आणि ४५० हून अधिक विद्यार्थी, विद्यार्थिनी या अंमली पदार्थ विरोधी नशामुक्ती जनजागृती कार्यक्रमासाठी उपस्थित होते.

लक्ष्मण तेलंगे यांचे निधन

। नागोठणे । प्रतिनिधी ।

नागोठण्याजवळील वांगणी येथील लक्ष्मण येसुमा तेलंगे (८०) यांचे गुरुवारी (दि. २५) निधन झाले. त्यांच्या पश्चात पत्नी, तीन मुले, एक मुलगी, सुना, जावई, नातवंडे यांच्यासह मोठा परिवार आहे. लक्ष्मण तेलंगे यांचे दशक्रिया विधी शनिवार दि. ४ जून रोजी वांगणी येथील तलावावर, तर उत्तरकाय मंगळवार दि. ७ जून रोजी त्यांच्या राहत्या घरी होणार असल्याचे तेलंगे कुटुंबियांकडून सांगण्यात आले.

धोकादायक खांब बदलला

। पनवेल । प्रतिनिधी ।

टपाल नाका परिसरातील एमएसईबी कार्यालयाच्या मागील बाजूस असलेला राणा कन्स्ट्रक्शन ट्रान्सफॉर्मर सेंटर डीपी स्ट्रक्चरचा विद्युत खांब अत्यंत जीर्ण व धोकादायक अवस्थेत होता. खांब पूर्णपणे सडल्याने तो कधीही कोसळून मोठी दुर्घटना घडण्याची शक्यता निर्माण झाली होती. मात्र, स्थानिक नागरिकांच्या सतर्कतेमुळे आणि नगरसेवक राजू सोनी यांच्या तत्पर पाठपुराव्यामुळे महावितरणने अवघ्या २४ तासांत नवीन विद्युत खांब उभारून संभाव्य जीवितहानी टाळली. रोहिदास वाड्यातील सचिन उरणकर आणि जयेश कल्याणकर

यांनी धोकादायक खांबाची पाहणी करून त्याचे छायाचित्र व व्हिडिओ तयार केले. त्यानंतर त्यांनी नगरसेवक राजू सोनी, प्रभाग अध्यक्ष पवन सोनी आणि मंदार देसाई यांच्याशी संपर्क साधून तातडीने कारवाईची मागणी केली. राजू सोनी, पवन सोनी आणि मंदार देसाई यांनी महावितरणचे अतिरिक्त कार्यकारी अभियंता सातपुते यांच्याशी संपर्क साधून परिस्थितीचे गांभीर्य निदर्शनास आणले. यानंतर अतिरिक्त कार्यकारी अभियंता महावितरणच्या पथकाने अवघ्या एका दिवसात जुना व सडलेला विद्युत खांब हटवून त्या ठिकाणी नवीन खांब उभारला.

काशिद शाळेस पालकांकडून भांड्यांची भेट

। मुरुड जंजिरा । प्रतिनिधी ।

मुरुड तालुक्यातील काशीद रायगड जिल्हा परिषद शाळा येथे विद्यार्थ्यांना मध्यान्ह पोषण आहार स्वच्छ व सुरक्षित पद्धतीने तयार करता यावा, या उद्देशाने पालकांनी स्वयंपाकासाठी आवश्यक साहित्य शाळेला भेट दिले. या उपक्रमांतर्गत मोठे पातेले, टोप, झाकण, कुकर, शेगडी, रेग्युलेटर तसेच इतर आवश्यक स्वयंपाकाची भांडी शाळेला देण्यात आली. या साहित्यामुळे मध्यान्ह पोषण आहाराची व्यवस्था अधिक सक्षम होण्यास मदत होणार असून विद्यार्थ्यांना स्वच्छ व गुणवत्तापूर्ण आहार उपलब्ध करून देणे अधिक सुलभ होणार आहे.

यावेळी शाळा व्यवस्थापन समितीच्या अध्यक्षा सिता जाधव, सदस्य अरविंद घोले, रुपाली महाडिक, जान्हवी खेडकर, सुवर्णा दिवेकर, ज्येष्ठ शिक्षक राजेंद्र पाटील तसेच मुख्याध्यापक हेमकांत गोयजी उपस्थित होते. याप्रसंगी सिता जाधव यांनी स्वयंपाकासाठीचे

साहित्य मुख्याध्यापक हेमकांत गोयजी यांच्याकडे सुपूर्द केले. शाळा व पालक यांच्यातील समन्वय आणि विद्यार्थ्यांच्या हितासाठी असलेली बांधिलकी याचे हे उत्तम उदाहरण असून, या उपक्रमाचे ग्रामस्थांकडून कौतुक होत आहे.

‘दोन थेंब जीवनाचे...’

जिल्हाभरात पोलिओ लसीकरण मोहिमेला उत्स्फूर्त प्रतिसाद

। रायगड । जिल्हा प्रतिनिधी ।

राष्ट्रीय पल्स पोलिओ लसीकरण मोहिमेंतर्गत रविवारी (दि. २८) रायगड जिल्ह्यात लसीकरण मोहीम राबविण्यात आली. या मोहिमेद्वारे जिल्ह्यातील ० ते ५ वर्षे वयोगटातील बालकांना पोलिओचा डोस पाजण्यात आला. पाच वर्षांपर्यंतच्या बालकांना दोन थेंब पाजून पोलिओ मुक्त रायगडच्या अभियानात आरोग्य अधिकारी, कर्मचारी, आशा सेविका, अंगणवाडी सेविका, मदतनीस आदी सर्वांनीच सहभाग घेतला. या मोहिमेला शहरी भागासह ग्रामीण भागातून उत्स्फूर्त प्रतिसाद मिळाला.

रायगड जिल्ह्यात एक लाख ८९ हजार २७ बालकांना पोलिओ प्रतिबंधक लस देण्याचे नियोजन करण्यात आले होते. जिल्हाभरात २ हजार ३४९ लसीकरण बूथ उभारण्यात आले होते. प्राथमिक

आरोग्य केंद्रे, उपकेंद्रे, ग्रामीण रुग्णालये, शहरी आरोग्य केंद्रे, अंगणवाडी केंद्रे तसेच इतर निश्चित ठिकाणी सकाळी ८ वाजल्यापासून सायंकाळी ५ वाजेपर्यंत लसीकरणाची सुविधा उपलब्ध करण्यात आली होती. कोणताही बालक लसीकरणापासून वंचित राहू नये, यासाठी आशा स्वयंसेविका, आरोग्य कर्मचारी आणि अंगणवाडी सेविका घरभेटी देऊन लसीकरणापासून वंचित राहिलेल्या बालकांचा शोध घेऊन त्यांना लस देण्याचा प्रयत्न केला. स्थलांतरित कुटुंबे, बांधकाम कामगारांची वस्ती, वीटभड्या, बसस्थानके, रेल्वे स्थानके तसेच दुर्गम भागांमध्ये विशेष पथकांद्वारे लसीकरणाची व्यवस्था करण्यात आली होती. मोहिमेच्या पहिल्या दिवशी बूथवर लसीकरण केल्यानंतर पुढील टप्प्यात आशा स्वयंसेविका, आरोग्य कर्मचारी आणि अंगणवाडी सेविका घरभेटी देऊन लसीकरणापासून वंचित राहिलेल्या बालकांचा शोध घेऊन त्यांना लस देण्यात येणार आहे.

● माणगाव तालुक्यातील मोबे प्राथमिक आरोग्य केंद्रात पोलिओ डोस पाजताना.

सर्व बालकांना पोलिओ लस देण्याचे आवाहन

। खांदी कॉलनी । प्रतिनिधी ।

पनवेल महानगरपालिकेच्या वतीने राष्ट्रीय पल्स पोलिओ लसीकरण मोहिमेचा शुभारंभ पनवेल येथील जिल्हा रुग्णालयात महापौर नितीन पाटील यांच्या हस्ते करण्यात आला. ‘दोन थेंब जीवनाचे’ या संदेशासह पाच वर्षांखालील सर्व बालकांना पोलिओ प्रतिबंधक लसीचे दोन थेंब देण्याचे आवाहन यावेळी करण्यात आले.

या कार्यक्रमामे उपमहापौर, बालकल्याण सभापती ममता म्हात्रे, मान्यवर नगरसेवक, वैद्यकीय अधिकारी, आरोग्य विभागातील अधिकारी, कर्मचारी तसेच नागरिक उपस्थित होते. उपस्थित मान्यवरांनी बालकांना पोलिओचे दोन थेंब पाजून मोहिमेची औपचारिक सुरुवात केली. यावेळी महापौर नितीन पाटील यांनी प्रत्येक पालकाने आपल्या पाच वर्षांखालील बालकांना पोलिओचे दोन थेंब देणे अत्यंत आवश्यक असल्याचे सांगितले. पोलिओमुक्त भारताचे ध्येय कायम राखण्यासाठी सर्वांनी या मोहिमेत सहभाग नोंदवावा, असे आवाहनही त्यांनी केले.

कळंबोलीत पोलिओ लसीकरण दिन साजरा

। पनवेल । प्रतिनिधी ।

पोलिओ लसीकरण दिना निमित्त रविवारी (दि. २८) कळंबोली सेक्टर १० येथील युपीएचसी सेंटरमध्ये विशेष लसीकरण मोहीम राबविण्यात आली. या मोहिमेचे उद्घाटन नगरसेविका व आरोग्य समिती अध्यक्षा बायजा बबन बारगजे यांच्या हस्ते करण्यात आले.

यावेळी बायजा बारगजे म्हणाल्या की, ‘पोलिओमुक्त भारत घडवण्यासाठी ० ते ५ वयोगटातील सर्व मुलांना पोलिओची दोन थेंब देणे अत्यंत आवश्यक आहे. पालकांनी आपल्या पाल्यांना पोलिओ लस देण्यास कसलीही हेळसांड करू नये. ही मोहीम यशस्वी करण्यासाठी सर्व नागरिकांनी सहकार्य करावे.’

डॉ. अनिल पाटील यांनी पोलिओ लसीकरणचे महत्त्व व फायदे पालकांना समजावून सांगितले. युपीएचसी स्टाफने केंद्रात येणाऱ्या सर्व लहान मुलांना पोलिओचे २ थेंब पाजले. ‘पोलिओमुक्त कळंबोली’ हे आपले ध्येय असल्याचे त्यांनी सांगितले.

१०० टक्के लसीकरण

करण्याचे उद्दिष्ट

तालुका अधिकारी डॉक्टर अक्षय कुमार सोळंके यांनी सांगितले की, पल्स पोलिओ १०० टक्के करण्याचे उद्दिष्ट आहे. मुरुड पर्यटन क्षेत्र असल्याने पर्यटकांच्या सोयीसाठी साळाव चेक पोस्ट, काशिद समुद्रकिनारा, विविध पर्यटन क्षेत्रावर बुध ठेवण्यात आले आहे. जर लाभार्थी बुधवर आले नाही, तर सोमवारपासून आयपीपीआयमध्ये घरोघरी जाऊन पल्स पोलिओ डोस पाजण्यात येणार आहे. मुरुड तालुका १०० टक्के पूर्ण करण्याचे उद्दिष्ट ठेवण्यात आलेले आहे.

मुरुड जंजिरा नगरपरिषदेचे आरोग्य सभापती तथा उपनगराध्यक्ष विरेंद्र भगत, पाणी पुरवठा सभापती पांडुरंग ओरकर, महिला बालकल्याण समिती सभापती नगमाना खानजादे, ओम पाटील, महेश पाटील, नर्स दशता चोगले, माधुरी दिक्षित, आशा स्वयंसेविका, अंगणवाडी सेविका, पालक मच्छींद्र बाराके आदी उपस्थित होते.

। आगरदांडा । प्रतिनिधी ।

शहरात राष्ट्रीय पल्स पोलिओ लसीकरण मोहिमेला उत्साहपूर्ण वातावरणात प्रारंभ झाला. उपनगराध्यक्ष विरेंद्र भगत यांच्या हस्ते मुरुड शहरातील फातीम बेगम हॉस्पिटल येथे एका चार महिन्यांच्या चिमुकली अक्षरा मच्छींद्र बाराके हिना पोलिओ प्रतिबंधक लसीचे दोन थेंब पाजून मोहिमेचा औपचारिक शुभारंभ करण्यात आला.

पोलिओमुक्त भारताचे यश कायम राखण्यासाठी प्रत्येक नागरिकाने या मोहिमेत सक्रिय सहभाग नोंदवावा आणि आपल्या परिसरातील सर्व पात्र बालकांचे

लसीकरण पूर्ण करून घ्यावे. पोलिओसारख्या गंभीर आजारावर मात करण्यासाठी प्रत्येक पालकाने आपल्या ० ते ५ वर्षे वयोगटातील बालकांना पोलिओचे दोन थेंब पाजणे अत्यंत आवश्यक आहे. शहरात ८९६, तर ग्रामीण भागात २७४५ लाभार्थी आहेत. ही मोहीम यशस्वी करण्यासाठी ७९ बुध तयार करण्यात आले आहेत. तरी कोणतेही मूल या लसीकरणापासून वंचित राहू नये, यासाठी सर्वांनी आरोग्य विभागाला सहकार्य करावे, असे आवाहन मुरुड जंजिरा नगरपरिषदेचे आरोग्य सभापती तथा उपनगराध्यक्ष विरेंद्र भगत यांनी केले. यावेळी

। महाड । प्रतिनिधी ।

एकीकडे वाढत्या तापमानवाढीमुळे आणि मानवी चुकांमुळे जंगलांना वाणवे लागून नैसर्गिक साधनसंपत्ती होरपळून निघत आहे. अशा गंभीर परिस्थितीत, केवळ कोरडी चर्चा न करता प्रत्यक्ष कृतीतून पर्यावरण रक्षणाचा संदेश देण्यात आला आहे. रेशीम बंधू परिवार सामाजिक विकास संस्था, रावढळ (रजि.) यांच्या वतीने गाव परिसर आणि रानात प्रत्यक्ष वृक्ष लागवडीचा

स्तुत्य उपक्रम हाती घेण्यात आला. रविवाराचा सुट्टीचा दिवस साधून संस्थेच्या सर्व सदस्यांनी एकत्र येत परिसरातील निसर्गाचा समतोल

राखण्यासाठी ही भव्य वृक्षारोपण मोहीम राबवली. पर्यावरण संवर्धनासोबतच भविष्यात स्थानिक पातळीवर

झाडे फक्त लावायची नाहीत, तर ती वणव्यापासून वाचवून जगवायची आहेत, या उद्देशाने रविवाराच्या सुट्टी दिवशी एकत्र येत श्रमदान केले. या लावलेल्या ७२ झाडांचे संगोपन करून परिसर हिरवागार करणे हेच आमच्या संस्थेचे ध्येय आहे. - शिवाजी रेशीम, अध्यक्ष, रेशीम बंधू परिवार सामाजिक विकास संस्था

निसर्गाचा समतोल राहावा, या उद्देशाने या सर्व पदाधिकाऱ्यांनी व गावकऱ्यांनी मिळून वैविध्यपूर्ण झाडांची निवड केली होती. यामध्ये आंबा, काजू, साग, तसेच चिक्कू, पेरू आणि कोकम अशा उपयुक्त वृक्षांचा समावेश होता. ही झाडे परिसरातील डोंगर भागात, शेतीच्या बांधांवर आणि परसबागेमध्ये योग्य नियोजन करून लावण्यात आली. एक झाड, एक जीवन, एक भविष्य! हे ब्रीदवाक्य समोर ठेवून एकूण ७२ रोपांची लागवड केली.

‘देशभक्तां’चे अनाचार

या देशात रामाचे नाव घ्यावे, मोर्दींचे भक्त आहोत असे म्हणावे आणि मग वाटेल ते अनाचार, भ्रष्टाचार, अत्याचार, बलात्कार करावेत अशी स्थिती झाली आहे. जो भाजपच्या बाजूला त्याची पापे ही पाप किंवा गुन्हे म्हणून गणली जात नाहीत. उलट हे लोक आपण देशभक्त आहोत असे सांगून इतरांना दराडवतात. अयोध्येतील राममंदिराच्या शेकडो कोटींच्या पैशांची भानगड झाली. बऱ्याच दिवसांनंतर अखेर त्याबाबत गुन्हा दाखल झाला. राममंदिर ट्रस्टचे चंपत राय यांनी राजीनामा दिला. पण हे सगळे कोणीतरी सूत्रांनी सांगितले. याबाबत माध्यमांना थेट पोलिसांकडून माहिती मिळाली नाही. नेमका किती रुपयांची भानगड आहे व किती वरपर्यंतचे लोक यात गुंतलेले आहेत हे बहुदा कधीच कळणार नाही. देशभक्त भाजपवाले ही सर्व माहिती दडपून टाकतील. मुसलमानांनी आक्रमण करून मंदिर लुटले असा प्रचार करून भाजपवाल्यांच्या राममंदिर आंदोलन उभे केले. त्या आंदोलनात देशात दंगली झाल्या. हजारो माणसे मेली. आता त्याच राममंदिरात हिंदूंनी दिलेला देवस्थानच्या हिंदू कारभार्यांनी लुटला. शिवाय ते पाप उघडे पडू नये म्हणून हिंदू सरकार त्यावर भगवे उपरणे टाकत आहे. नीटच्या परिक्षेचा पेपर फुटला. सीबीएसईच्या दहावी-बारावीच्या परिक्षांचे पेपर तपासण्यात भानगडी झाल्या. पण केंद्रीय मंत्री धर्मेंद्र प्रधान यांनी राजीनामा दिलेला नाही. त्यांनी आपली जबाबदारीही मान्य केलेली नाही. उलट या भानगडीबद्दल बोलले तर विरोधक अराजक माजवत आहेत असा उलटा आरोप ते करतात. महाराष्ट्रात ठाकरे गटाचे आमदार फुटल्यानंतर संजय दीना पाटील नावाच्या खासदारांनी शिबीगाळ केली. पत्रकारांना ठार मारण्याची धमकी दिली. मी पाच जणांना मारले आहे, बाँब टाकीन अशी भाषा केली. पण त्यांच्याविरुद्ध कोणताही गुन्हा दाखल झालेला नाही. महायुतीच्या नेत्यांनी त्यांचा निषेध केलेला नाही. महायुतीमध्ये निवेश राणे व इतर असेच नमुने आहेत. तेही वेळोवेळी असेच काही ना काही बोलत असतात. पण त्यांना मंत्रिपदे दिली जातात.

मोहन यादवांच्या जमिनी

मध्य प्रदेशचे मुख्यमंत्री मोहन यादव यांचे एक प्रकरण सध्या गाजते आहे. उज्जैन हे प्रसिद्ध देवस्थानाचे शहर म्हणजे त्यांचा मतदारसंघ. तिथे यादव यांच्या जमिनींच्या भ्रष्टाचाराची चर्चा चालू आहे. गेल्या पाच वर्षांमध्ये साधे मंत्री असताना ते व त्यांच्या कुटुंबियांनी कित्येक एकर जमिनी तिथे खरेदी केल्या. मुख्यमंत्रिपदाच्या कारकीर्दीत पुन्हा ही खरेदी दुप्पट झाली. बहुतेकदा आधी या जमिनी शेतजमिनी होत्या. उज्जैन शहराच्या विकाससाठी त्या सरकारकडून ताब्यात घेतल्या जाणार किंवा त्यांच्या आजूबाजूच्या भागातच नेमके रस्ते व इतर विकास प्रकल्प येणार याचे यादव यांना बहुतेक स्वप्न पडते. कारण, विकास आराखड्यात या जमिनींवर कोठे काय होणार हे समजून घेऊनच यादव यांनी या जमिनी खरेदी केल्याचे दिसते. इंडियन एक्सप्रेसने हे प्रकरणबाहेर काढले. पण त्यावर यादव किंवा भाजपतर्फे कोणतीही प्रतिक्रियाच दिली गेली नाही. उलट काँग्रेसच्या काळात कसे जमिनीचे घोटाळे झाले याची माहिती देणाऱ्या पत्रकार परिषद घेतल्या गेल्या. कहर म्हणजे यांची चाटूगिरी करणाऱ्या मिडियानेही भाजपच्या त्या आरोपांना प्रसिद्धी दिली. असे भाट मिळाल्यावर राजाला कोणाची धास्ती राहणार. तसेच चालू आहे. याच दरम्यान केंद्रीय कृषी राज्यमंत्र्यांची एक भानगड बाहेर आली. आपल्या राजस्थानातील शेतीमध्ये काकडी लावण्यासाठी या मंत्र्यांनी एक कोटी रुपये अनुदान मिळवले. हे अनुदान ज्या संस्थेतून मिळाले तिचे हे मंत्री उपाध्यक्ष आहेत. म्हणजे यांनी स्वतःच्या अनुदानावर स्वतःच सही केली. एकीकडे लोकांना आपले साधे सातवाराचे उतारे मिळवण्यासाठी सरकारी यंत्रणेच्या हातापाया पडावे लागते. इथे मात्र या अनुदानाबाबतचा प्रस्ताव झटपट तयार होऊन लगेच पैशांची तरतूदही झाली. मनमोहर्सिंगांच्या काळात जरा कुठे खुटट झाले की भाजपचे देशभर आंदोलन सुरू होत होते. त्यांच्या पिपाण्या वाजवायला अण्णा हजारे वगैरे होतेच. या सर्वांनी मिळून बदनामीचा एक बदमाश डाव उभा केला आणि त्यात काँग्रेस सरकारला घालवले. त्यानंतर गेल्या बारा वर्षांत कोळसा खाणींचे परवाने, मोबाईल कंपन्यांना दिले गेलेले ट्रॅक्की, श्रीजी परवाने यामध्ये झालेल्या भ्रष्टाचाराबद्दल एकाही प्रकरणात एकाही माणसाला शासन झालेले नाही. उलट सर्व जण निर्दोष सुटले आहेत.

गिरीश महाजनांचे ‘तारे’

आता मोर्दींच्या मंत्र्यांवर भ्रष्टाचाराचे आरोप होऊनही भाजपला त्याचे डाग चिकटत नाहीत. आमच्या काळात एकही भ्रष्टाचार झालेला नाही असे हे तोंड वर करून सांगतात. मोदी तर तोंडही उघडत नाहीत. आपण बोललो नाही की तो विषय अस्तित्वातच नाही असे होते असे त्यांना वाटते. आता तर खुद्द राममंदिराच्या देणग्यांमध्ये भानगडी झाल्याचे यांना नालाजाने मान्य करावे लागले आहे. तरीही काँग्रेसच्या नावाने ठाणणा करण्याचे हे थांबणार नाहीत. खरोखर भाजप ही देशाच्या राजकारणाला लागलेली वाळवी आहे. न्याय, नीती यांच्या सर्व कल्पना तिने कुरतडून टाकल्या आहेत. सामान्य लोकांची अक्कलही या वाळवीने खाऊन टाकली आहे. त्यांचे डोळे, कानही तिने नष्ट केले आहेत. त्यामुळे भाजपने केलेल्या या भानगडी लोकांना दिसनाशा वा जाणवेनाशा झाल्या आहेत. तृणमूल काँग्रेसवर यांनी भ्रष्टाचाराचे आरोप केले. पण आता त्याच पार्टीच्या बहुसंख्य खासदारांनी व आमदारांनी यांना पाठिंबा दिल्यावर यांची भाषा बदलली आहे. पैशांचा तर सोडाच पण नीतीमत्ता, देशाचे हित यांचाही यांनी बाजार मांडला आहे. मध्यंतरी गिरीश महाजन नावाचे एक दिवटे मंत्री पंजाबात गेले होते. तिथे त्यांनी जाऊन ऑपरेशन ब्लू स्टारवर टीका केली. १९८० च्या दशकात पंजाबात दहशतवाद्यांनी कहर केला होता. शिखांचा खलिस्तान असा स्वतंत्र देश करावा अशी त्यांची मागणी होती. त्यासाठी त्यांनी पंजाबातील हजारो हिंदू व शिखांचे शिरकाण केले. काँग्रेस मुख्यमंत्र्यांसह शेकडो नेत्यांच्या हत्या केल्या. त्यांचा पुढारी जर्नेलसिंग भिंद्रनाले हा अमृतसरच्या सुवर्णमंदिरात लपून बसला. त्याने पाकिस्तानमधून प्रचंड शस्त्रे जमवून या मंदिरात ठेवली होती. अखेर ईदारा गांधी यांना नाइलाजाने सुवर्णमंदिरावर लष्कराला पाठवून कारवाई करावी लागली. ही कारवाई करणारे अधिकारी शीख होते. त्यांना धर्म की देश असा प्रश्न पडला नाही. तेव्हा अगदी अटलबिहारी वाजपेयी व अडवानी यांनीही या कारवाईचे स्वागत केले होते. पण गिरीश महाजन यांनी मात्र या कारवाईवर टीका केली. काँग्रेसने ही कारवाई करून धर्माचा अपमान केला असे तारे त्यांनी तोडले. आपले महाहुशार मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनीही महाजन यांना या बोलण्याबद्दल कानपिचक्या देण्याचे सोडून त्यांची पाठराखण केली. एकीकडे देशभक्तीची भाषा करायची आणि दुसरीकडे ज्यांनी हजारो हिंदूंना मारले व जे पाकिस्तानशी हातमिळवणी करून देश तोडू पाहत होते अशा शीख अतिरेक्यांचे कौतुक करायचे हे पाताळयंत्री लबाडांचे घातकी उद्योग आहेत. असल्या लबाड, भ्रष्टांचे हे अनाचार रोखले नाहीत तर जनतेलाही एक ना एक दिवस ते जाळून टाकल्याखेरीज राहणार नाहीत.

। विचार

भारतात रिझर्व्ह बँकेने काही वर्षांपूर्वी प्रायोगिक तत्वावर दहा रुपयांच्या प्लास्टिक नोटा चलनात आणण्याची घोषणा केली होती; मात्र कोणत्याही मोठ्या आर्थिक बदलाप्रमाणेच या निर्णयाकडेही दोन वेगवेगळ्या दृष्टिकोनातून पाहिले जात आहे. हा बदल सुरक्षित, टिकाऊ आणि आधुनिक चलनव्यवस्थेकडे टाकलेले पाऊल आहे, की केवळ एक ‘अनावश्यक आणि महागडा खर्च’ आहे या प्रश्नाचा वेध आज घेणे अत्यंत गरजेचे आहे.

मानवी संस्कृतीच्या विकासासोबतच चलनाचे स्वरूपही सातत्याने बदलत गेले. वस्तूविनिमय पद्धतीपासून सुरू झालेला हा प्रवास धातूची नाणी, कागदी नोटा, आणि आजच्या डिजिटल युगात ‘प्लास्टिक मनी’ (क्रेडिट/ डेबिट कार्ड्स) आणि ‘डिजिटल चलन’पर्यंत येऊन पोहोचला आहे; मात्र या सगळ्या प्रवासात प्रत्यक्ष हाताळल्या जाणाऱ्या चलनी नोटांचे महत्त्व आजही कमी झालेले नाही. गेल्या काही वर्षांमध्ये जागतिक स्तरावर आणि भारतातही एका नव्या तंत्रज्ञानाची जोरदार चर्चा सुरू आहे, ती म्हणजे पॉलिमर म्हणजेच प्लास्टिक नोटा. कागदी नोटांना पर्याय म्हणून प्लास्टिक नोटा आणणे, हा जागतिक अर्थव्यवस्थेतील एक महत्त्वाचा प्रयोग मानला जात आहे. सध्या आपण वापरत असलेल्या चलनी नोटा शंभर टक्के कागदाच्या नसतात, तर त्यात कापूस आणि अंबाडी यांच्या धाग्यांचे मिश्रण असे. असे असले तरी, या नोटांची एक ठरावीक मर्यादा असते. त्या लवकर फाटतात, पाण्यात भिजल्यास खराब होतात आणि सततच्या हाताळणीमुळे मळतात. एका अंदाजानुसार, भारतात दरवर्षी अब्जावधी रुपयांच्या मळकट आणि फाटलेल्या नोटा चलनातून बाद कराव्या लागतात आणि त्यांच्या जागी नव्या नोटा छापवाव्या लागतात. हा दर वर्षी होणारा एक मोठा आर्थिक भुईदंड आहे. या समस्येवर मात करण्यासाठी १९८८ मध्ये ऑस्ट्रेलियाने जगात सर्वप्रथम ‘पॉलिमर’ (एक प्रकारचे प्लास्टिक) नोटा चलनात आणल्या. त्यानंतर कॅनडा, ब्रिटन, न्यूझीलंड, रोमानिया आणि व्हिएतनाम यांसारख्या ३० पेक्षा अधिक देशांनी प्लास्टिक नोटांचा पूर्णपणे किंवा अंशतः

स्वीकार केला. हा जगभरातील ट्रेंड पाहता, भारतासारख्या प्रचंड लोकसंख्या आणि अफाट चलन हाताळणी असलेल्या देशात प्लास्टिक नोटांचा पर्याय कितपत योग्य ठरेल, याचे विश्लेषण करणे आवश्यक आहे.

प्लास्टिक नोटांचे समर्थक आणि मध्यवर्ती बँका यांचा या तंत्रज्ञानाकडे पाहण्याचा दृष्टिकोन अत्यंत स्पष्ट आणि व्यावसायिक आहे. कागदी नोटांच्या तुलनेत प्लास्टिक नोटांवर अधिक प्रगत आणि गुंतागुंतीची सुरक्षा वैशिष्ट्ये विकसित करता येतात. यात पारदर्शक खिडकी, बदलणारे रंग, आणि होलोग्राम

चा अत्यंत प्रभावीपणे वापर करता येतो.

प्लास्टिक नोटांची हुबेहूब नकल करणे आंतरराष्ट्रीय बनावट टोळ्यांसाठी अत्यंत कठीण आणि खर्चिक असते.

भारतासारख्या देशाला शेजारील देशांतून होणाऱ्या बनावट नोटांच्या तस्करांचा मोठा फटका बसतो. या पारवर्भूमीवर

प्लास्टिक नोटा देशाच्या आर्थिक सुरक्षेसाठी कवच ठरू शकतात. प्लास्टिक नोटांचे आयुष्य कागदी नोटांच्या तुलनेत किमान चार ते पाचपटीने जास्त असते. त्या सहज फाटत नाहीत, चुगळत नाहीत आणि चुकून कपड्यांसोबत वांशिंग मशीनमध्ये गेल्या तरी जशाच्या तशा राहतात. भारतासारख्या उष्ण आणि दमट हवामानाच्या देशात प्लास्टिक नोटा मैलाचा दगड ठरू शकतात. कागदी नोटा जशा जुन्या होतात, तशा त्या जीवाणू आणि विषाणूंचे वाहक बनतात. कोरोना महामारीच्या काळात नोटांमधून संसर्ग पसरण्याचा धोका समोर आला होता. पॉलिमर नोटांचे पृष्ठभाग सच्छिद्र नसल्यामुळे त्यावर घाण, तेल किंवा पाणी टिकत नाही. त्या सहज पुसून स्वच्छ करता येतात.

त्यामुळे सार्वजनिक आरोग्याच्या दृष्टीने त्या अधिक सुरक्षित मानल्या जातात.

प्लास्टिक नोटा कागदी नोटांच्या तुलनेत अधिक पर्यावरणपूरक ठरू शकतात. कागदी नोटा खराब झाल्यावर जाळव्या किंवा नष्ट कराव्या लागतात. याउलट, पॉलिमर नोटा चलनातून बाद होतात, तेव्हा वितळवून त्यांच्यापासून

प्लास्टिक नोटा कागदी नोटांच्या तुलनेत अधिक पर्यावरणपूरक ठरू शकतात. कागदी नोटा खराब झाल्यावर जाळव्या किंवा नष्ट कराव्या लागतात. याउलट, पॉलिमर नोटा चलनातून बाद होतात, तेव्हा वितळवून त्यांच्यापासून

प्लास्टिक नोटा कागदी नोटांच्या तुलनेत अधिक पर्यावरणपूरक ठरू शकतात. कागदी नोटा खराब झाल्यावर जाळव्या किंवा नष्ट कराव्या लागतात. याउलट, पॉलिमर नोटा चलनातून बाद होतात, तेव्हा वितळवून त्यांच्यापासून

प्लास्टिक नोटा कागदी नोटांच्या तुलनेत अधिक पर्यावरणपूरक ठरू शकतात. कागदी नोटा खराब झाल्यावर जाळव्या किंवा नष्ट कराव्या लागतात. याउलट, पॉलिमर नोटा चलनातून बाद होतात, तेव्हा वितळवून त्यांच्यापासून

भागातील असतात आणि जास्त करून विद्यार्थी असतात. त्यामुळे मुळात त्यांना स्मार्ट कार्डची संज्ञाच माहिती नसते. कागदी पास एसटी डेपोतील एका विशिष्ट खिडकीसमोर रांगेत उभे राहून त्याचे असतील तेवढे पैसे देऊन काढला जातो. वर्षानुवर्षे चालू असलेल्या या प्रथेची सर्वसामान्यांना सवय झाली होती. मात्र, २०१६ साली कागदी पासची जागा स्मार्ट कार्डने घेण्याचा प्रयत्न केला. परंतु, अवघ्या सात वर्षांत ही योजना बारगळली. त्यानंतर आता प्रवासातील पारदर्शकता वाढविणे, डिजिटल व्यवहारांना चालना देणे आणि एसटी प्रवास कॅशलेस करण्याच्या उद्देशाने पुन्हा एनपीएमसी ही स्मार्ट कार्ड योजना सुरू करण्यात आली आहे.

या माध्यमातून एसटी महामंडळाने तंत्रज्ञानाचा वापर करून सेवा अधिक आधुनिक करण्याचा प्रयत्न केला आहे.

रायगड जिल्ह्यात एप्रिल

महिन्याच्या पहिल्या आठवड्यापासून या योजनाची अंमलबजावणी करण्यात आली आहे. तसेच, या योजनेसाठी अलिबाग, पेण कर्जत, उरण, पनवेल, महाड, श्रीवर्धन, मुरुड, रोहा आणि माणगाव या ठिकाणी सुमारे ३० हून अधिक खासगी एजन्सीमार्फत नोंदणीचे काम सुरू आहे. रायगड विभागाच्या अखत्यारित २४ एजन्सी कार्यरत असून, आठ आगातही ११ बसस्थानकांमध्ये या सुविधा उपलब्ध आहेत. काही एजन्सी सकाळी ८.०० ते ११.००, तर काही सकाळी ९.०० ते सायंकाळी ६.०० या वेळेत कार्यरत आहेत. महिलांच्या मोफत प्रवास योजनेमुळे एनसीएमसी कार्डसाठी मोठ्या प्रमाणावर गर्दी होत आहे. बसस्थानकांसह खासगी एजन्सींमध्ये नोंदणीसाठी महिलांच्या रांगा लागत आहेत. जिल्ह्यात आतापर्यंत सुमारे ४० हजार महिलांनी या कार्डसाठी

प्लास्टिकच्या इतर वस्तू (उदा. कचराकुंडी, कंपोस्ट बिन्स किंवा औद्योगिक साहित्य) बनवता येते. तसेच, दीर्घआयुष्यामुळे नव्या नोटा वारंवार छापण्याची गरज पडत नसल्याने कागद निर्मितीसाठी होणारी वृक्षतोड आणि पाण्याचा वापर कमी होतो. दुसरीकडे, प्लास्टिक नोटांच्या अंमलबजावणीमध्ये अनेक व्यावहारिक, आर्थिक आणि पर्यावरणीय अडचणी आहेत, ज्या या निर्णयाला ‘अनावश्यक खर्च’ ठरवण्यास कारणीभूत ठरतात. प्लास्टिक नोटांच्या छपाईचा सुरुवातीचा

खर्च कागदी नोटांच्या तुलनेत अत्यंत जास्त असतो. पॉलिमर फिल्मची

आयात, विशेष शाई आणि प्रगत छपाई यंत्रसामग्री यासाठी अब्जावधी

रुपयांची गुंतवणूक करावी लागेल.

भारतासारख्या विकसनशील देशासाठी, जिथे आधीच वित्तीय तूट आणि इतर सामाजिक क्षेत्रांवर खर्च करण्याचे आव्हान आहे, तिथे केवळ नोटा बदलण्यासाठी

एवढा मोठा खर्च करणे कितपत व्यवहार्य आहे, हा मोठा प्रश्न

आहे. हा खर्च केवळ नोटा छपाईपुरता मर्यादित नाही. देशातील लाखो एटीएम

मशिन्स, बँकांचे कॅश कार्टरिंग मशिन्स आणि व्हॅंडिंग मशिन्स हे कागदी नोटांच्या जाडीनुसार आणि वजनानुसार डिझाइन केलेले आहेत. प्लास्टिक नोटा आल्यास देशभरातील सर्व एटीएम मशिन्सचे ‘कॅलिब्रेशन’ बदलावे लागेल.

नोटाबंदीच्या काळात (२०१६) एटीएम बदलताना झालेला खर्च आणि गोंधळ देशाने अनुभवला आहे. हा पुन्हा एकदा बँकिंग यंत्रणेवर आलेला अतिरिक्त ताण असेल. प्लास्टिक नोटा दिसायला चांगल्या असल्या, तरी हाताळताना नागरिकांना अनेक अडचणी येतात. या नोटा अधिक घसरड्या असतात. त्यामुळे त्या मोजताना किंवा खिशातून काढताना पडण्याची शक्यता असते. तसेच, एकदा या नोटांना मोठी घडी पडल्यास पुन्हा सपाट होत नाहीत. भारतीय नागरिक प्रामुख्याने नोटांची घडी घालून पाकिटात किंवा खिशात ठेवतात. ही पद्धती अडचणीची ठरेल. भारत जागतिक स्तरावर डिजिटल पेमेंटमध्ये

नोंदणी केली असून, त्यापैकी सुमारे २० हजार लाभार्थ्यांना कार्डचे वितरण करण्यात आले आहे. मात्र, कार्ड नोंदणीपासून ते प्रत्यक्ष कार्ड मिळेपर्यंत प्रवाशांना मोठा मनस्ताप सहन करावा लागत असल्याच्या तक्रारी वाढत आहेत. त्याचबरोबर या

कार्डासाठी अधिकृत शुल्क १९९ रुपये असताना अनेक ठिकाणी थेट २०० रुपये घेतले जात आहेत. त्यानंतर

कार्ड सक्रिय करण्यासाठी शंभर रुपयांच्या रिचार्जवर १२० ते १५० रुपये आकारले जात असल्याची तक्रार आहे. त्यामध्ये शंभर रुपयांच्या रिचार्जमधून पाच रुपये जीएसटी म्हणून वजा केले जातात. त्यानंतर काही एजन्सींकडून २० ते १२० रुपये अतिरिक्त घेतले जात असल्याने लाखो रुपयांची आर्थिक लूट होत असल्याचा आरोप प्रवासी वर्गातून केला जात आहे.

आधिक एसटीतून प्रवास करणे जिकरीचे झाले असून, त्यात भाडेवाढ आणि स्मार्ट कार्डसाठी अतिरिक्त शुल्क घेतले जात असल्याने प्रवासी वर्ग पूरता आर्थिक संकटात सापडत चालला आहे. त्यामुळे एसटी महामंडळ आणि परिवहन मंत्र्यांच्या नजरेतून एसटीला कितीही स्मार्ट करण्याचा प्रयत्न करण्यात येत असला, तरी ती सध्या सर्वसामान्यांचा खिसा सपाट करत असल्याची चर्चा प्रवासी वर्गातून होत आहे.

चलनाचा बदलता चेहरा

आघाडीवर आहे. भाजी विक्रेत्यापासून मोठ्या मॉलपर्यंत प्रत्येक ठिकाणी ‘क्यूआर कोड’द्वारे व्यवहार होत आहेत. ई-रूपी सारखी सेंट्रल बँक डिजिटल कन्सिदेखील प्रायोगिक तत्त्वावर सुरू झाली आहे. देशाची अर्थव्यवस्था झपाट्याने ‘कॅशलेस’ किंवा ‘लेस कॅश’कडे जात असताना भौतिक चलनाचा चेहरा बदलण्यासाठी हजारो कोटी रुपये खर्च करणे कितपत शहाणपणाचे आहे? हा खर्च पूर्णपणे अनावश्यक वाटू लागतो. भारताची भौगोलिक आणि लोकसंख्याशास्त्रीय स्थिती जगातील इतर देशांपेक्षा वेगळी आहे. कॅनडा किंवा ऑस्ट्रेलियासारख्या कमी लोकसंख्या असलेल्या देशांमध्ये प्लास्टिक नोटा यशस्वी झाल्या. कारण तिथे चलनाची हाताळणी मर्यादित आहे. भारतात मात्र चलनाचा वेग प्रचंड आहे.

रिझर्व्ह बँकेने मागे जयपूर, शिमला, भुवनेश्वर, म्हैसूर आणि कोची या पाच शहरांमध्ये हवामानातील विविधतेचा अंदाज घेण्यासाठी दहा रुपयांच्या प्लास्टिक नोटांची चाचणी घेण्याचे ठरवले होते. या चाचण्यांचे निष्कर्ष संमिश्र राहिले. भारताच्या अत्यंत उष्ण हवामानात प्लास्टिक नोटा वितळणार किंवा कडक होणार नाहीना, याची खात्री करणे गरजेचे आहे. प्लास्टिक नोटांच्या दोन्ही बाजू पाहिल्यानंतर, ही व्यवस्था संपूर्ण सुरक्षित किंवा पूर्णपणे अनावश्यक अशा टोकाच्या चौकटीत बसवता येत नाही. त्यावर एक सुवर्णमध्य काढण्याची गरज आहे. संपूर्ण प्लास्टिक नोटाऐवजी कागद आणि पॉलिमर यांचे मिश्रण असलेल्या ‘हायब्रिड’ नोटांचा विचार केला जाऊ शकतो. यामुळे सुरक्षाही वाढेल आणि खर्चही मर्यादित राहील. दहा, वीस आणि ५० रुपयांच्या नोटांचा चलनात सर्वाधिक वापर होतो आणि त्या लवकर खराब होतात. त्यामुळे सुरुवातीला केवळ या लहान नोटांच प्लास्टिकमध्ये बदलल्या जाव्यात तर पाचशे रुपयांसारख्या मोठ्या नोटा डिजिटल व्यवहारांकडे वळवाव्यात. भौतिक चलनावरचा खर्च कमी करण्याचा सर्वोत्तम मार्ग म्हणजे डिजिटल साक्षरता वाढवणे. ग्रामीण भागातही इंटरनेट आणि ‘यूपीआय’चा प्रसार वाढल्यास नोटा छापण्याची गरजच निम्म्याने कमी होईल. प्लास्टिक नोटांची दिशा ही केवळ एका धातू किंवा कागदाची जागा दुसऱ्या घटकाने घेणे इतकी मर्यादित नाही, तर तो देशाच्या आर्थिक धोरणाचा भाग आहे. तात्काळिक दृष्टिकोनातून पाहिल्यास हा खर्च ‘अनावश्यक आणि महागडा’ वाटू शकतो; परंतु दीर्घकाळीन आर्थिक सुरक्षा, बनावट नोटांचे समूळ उच्चाटन आणि छपाई खर्चाची बचत लक्षात घेता हे सुरक्षित आणि शाश्वत चलनव्यवस्थेकडे टाकलेले एक धाडसी पाऊल ठरेल.

हैकयंरसद

औषधांवर ‘क्यूआर कोड’

बंधनकारक करण्याचा

योग्य निर्णय

केंद्रीय आरोग्य मंत्रालयाने औषधे आणि लसींच्या फॅकेजिंगवर क्यूआर कोड बंधनकारक करण्याचा घेतलेला निर्णय काळाची पाज असून अत्यंत योग्य आहे. आजच्या घडीला बाजारात बनावट आणि निकृष्ट दर्जाच्या औषधांचे प्रमाण वाढले असून त्यामुळे सामान्य नागरिकांच्या आरोग्याला मोठा धोका निर्माण झाला आहे. नवीन नियमांमुळे औषधांवर क्यूआर कोड स्कॅन करताच ग्राहकांना औषधाची सत्यता, निर्मितीची तारीख, औषधाची कालबाह्यता तारीख आणि बॅच नंबर, औषधाचे जेनेरिक नाव, घटक द्रव्यांची माहिती, ब्रँड नाव, उत्पादकाचे नाव, पत्ता, निर्मिती परवाना क्रमांक यांसारखी महत्त्वाची माहिती त्वरित मिळेल. क्यूआर कोडमुळे पुरवठा साखळीतील प्रत्येक टप्प्यावर औषधाची सत्यता तपासता येणार असून, यामुळे बनावट औषधांच्या काळ्या बाजाराला चाू बसेल. लसींच्या बाबतीत तर हा निर्णय अधिक महत्त्वाचा ठरेल. कारण लसींचे तापमान नियंत्रण आणि साठवणूक योग्य प्रकारे झाली आहे की नाही हे तपासणे यामुळे अधिक सुकर होईल. अशाप्रकारे आधुनिक डिजिटल तंत्रज्ञानाचा वापर हा आरोग्य क्षेत्रात पारदर्शकता आणण्यासाठी उपयुक्त ठरेल. ‘औषध नियम, १९४५’ मध्ये केलेल्या सुधारणांनुसार सर्व प्रकारची प्रतिजैविके, लसी, कॅन्सरोपावरील औषधे तसेच अमली पदार्थ आणि मनीषिकृतीकारक औषधांना हा कायदा लागू होणार असून, लसी, कॅन्सवरील औषधे आणि अमली औषधांसाठी १ जुलै २०२७ पासून तर प्रतिजैविकांसाठी १ जुलै २०२८ पासून हा कायदा लागू होणार आहे.

– प्रदीप अनुसया शंकर मोरे, अंधेरी

हे त्रिरात्र व्रत करावे असे सांगितले आहे. तीन दिवस उपवास करणे अशक्य असेल त्यांनी फक्त पौर्णिमेलाच उपवास करावा. सावित्रीसह ब्रह्मदेव ही या व्रताची मुख्य देवता असून सत्यवान-सावित्री, नाद व यमधर्म या उपांग देवता आहेत. या व्रताचा विधी असा- नदीकाठची वाळू आणून पात्रात भरावी. तिच्यावर सत्यवान आणि सावित्री यांच्या मूर्ती ठेवाव्यात. मग त्यांची शोडशोपचारे पूजा करावी. त्यानंतर पाच अर्घ्ये द्यावीत. मग सवित्राची प्रार्थना करावी. पूजा झाल्यावर संध्याकाळी सुवासिनीसह सावित्रीची कथा ऐकावी. या व्रतात सावित्रीच्या मूर्तीची पूजा सांगितलेली असली तरी रूढी मात्र वेगळी आहे.

दि रायगड डिस्ट्रीक्ट सेंट्रल को-ऑप.बँक लि.अलिबाग-रायगड

६५ वा वार्षिक अहवाल सन २०२५-२०२६ (बँकींग रेग्युलेशन अँक्ट कलम २९ व ३१ प्रमाणे)

Balance Sheet as on 31st March 2026

दिनांक ३१ मार्च २०२६ अखेरचा ताळेबंद

Sr.	Capital & Liabilities	Annexure No.	31.03.2026	31.03.2025	Sr.	Property & Assets	Annexure No.	31.03.2026	31.03.2025
No.	भांडवल व देणी	परिशिष्ट नं.	Rs. Ps	Rs. Ps	No.	जिंदगी व येणी	परिशिष्ट नं.	Rs. Ps	Rs. Ps
1	Capital / भांडवल	1	32,70,78,650.00	30,72,41,650.00	1	Cash/ रोख	9	73,87,54,728.00	72,41,34,538.00
2	Reserve Fund &Other Rserve/ गंगाजळी व इतर निधी	2	6,67,43,05,273.67	6,10,35,61,421.97	2	Balances with other Banks/ इतर बँकांतील शिल्लक	10	8,20,37,54,173.49	8,40,36,39,850.47
3	Deposits And Other Accounts/ ठेवी व इतर खाती	3	40,37,03,63,969.31	31,91,57,54,251.05	3	Investment / गुंतवणूक	11	8,89,30,24,348.00	7,20,25,49,990.00
4	Borrowings/ बाहेरील कर्जे	4	3,89,59,17,137.02	4,57,25,94,748.43	4	Advances / कर्जे	12	30,68,10,74,484.02	25,54,84,83,327.74
5	Branch Adjustments/ शाखा हिशोब जुळवणी		3,67,61,559.84	2,06,18,317.47	5	Interest Receivable/ व्याज येणे	13	1,35,49,24,978.87	81,99,84,297.01
6	Overdue Interest Reserve / थकीत व्याज निधी		36,35,98,827.78	28,49,13,217.78	6	Branch Adjustments/ शाखा हिशोब जुळवणी		0.00	0.00
7	Interest Payable / व्याज देणे	5	14,33,32,589.86	15,94,83,546.65	7	Fixed Asset Less Depreciation / कायम मालमत्ता झिज वजा जाता	14	1,13,27,56,018.55	72,40,11,707.26
8	Other Liabilities / इतर देणी	6	9,96,38,384.61	43,17,77,327.00	8	Other Assets/ इतर जिंदगी	15	2,08,44,49,848.76	1,20,59,97,404.23
9	Other Provisions / इतर तरतुदी	7	1,40,98,37,032.10	1,13,79,91,991.03	9	Non Banking Assets acquired in satisfaction of claim/ कर्ज वसूलीपोटी खरेदी केलेल्या मिळकती		59,42,53,355.34	66,12,29,755.34
10	Profit & Loss A/c/ नफा-तोटा खाते	8	36,21,58,510.84	35,60,94,398.67					
	Grand Total / एकूण एकंदर		53,68,29,91,935.03	45,29,00,30,870.05		Grand Total / एकूण एकंदर		53,68,29,91,935.03	45,29,00,30,870.05
	Contingent Liabilities/ संभाव्य देणी	16	81,13,94,911.64	57,74,57,339.06					

आमच्या ह्याच तारखेच्या अहवालास अधिन राहून

मे.गोमटे अँण्ड कंपनी,

चार्टर्ड अकौन्टंट करिता

FRN No.-124144W

सीए-उमेश वामन गोमटे

M.N.-109574

UDIN:-26109574TELZPY9369

अलिबाग

दिनांक- २७-०६-२०२६

सही/- महेंद्र माळी

सही/- गजानन हावरे

मुख्य व्यवस्थापक

अकौन्टन्स् अँण्ड बँकींग

सही/- संजीव देशमुख

मुख्य व्यवस्थापक

कर्जे व देखरेख

सही/- अजित भगत

मुख्य व्यवस्थापक

प्रशासन व अस्थापना

सही/- कमलाकर वाघमोडे

उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी

सही/- मंदार मनोहर वर्तक

मुख्य कार्यकारी अधिकारी

सही/- नृपाल जयंत पाटील

संचालक

सही/- सुरेश नामदेव खैरे

व्हाईस चेअरमन

सही/- जयंत प्रभाकर पाटील

चेअरमन

Profit and Loss Account for the year ending as on 31-03-2026

३१-०३-२०२६ अखेरचे नफा-तोटा पत्रक (बँकींग रेग्युलेशन अँक्ट कलम २९ व ३१ प्रमाणे)

Sr.	Expenditure	Annexure No.	31.03.2026	31.03.2025	Sr.	Income	Annexure No.	31.03.2026	31.03.2025
No.	खर्च	परिशिष्ट नं.	Rs. Ps	Rs. Ps	No.	उत्पन्न	परिशिष्ट नं.	Rs. Ps	Rs. Ps
1	Interest on H.O./Branches (TPM)/ शाखा व मुख्य कार्यालय बाकीवरील दुबेरजी		1,46,71,24,390.08	1,34,94,95,276.55	1	Interest on H.O./Branches (TPM) Contra / शाखा व मुख्य कार्यालय बाकीवरील दुबेरजी		1,46,71,24,390.08	1,34,94,95,276.55
2	Interest on Deposits&Borrowings etc, (Interest Paid)/ ठेवी व बाहेरील कर्जावरील व्याज दिले.	20	2,57,78,12,888.58	2,22,33,38,347.15	2	Interest & Discount/Interest Received / व्याज आले	17	4,53,01,65,858.16	3,96,58,09,339.01
3	Salaries & Allowances and Provident fund/ सेवक पगार व भविष्य निर्वाह निधी	21	39,60,95,394.32	36,75,52,593.00	3	Commissions Exchange and Brokerage / कमिशन	18	73,27,366.81	80,00,389.41
4	Directors & Local committee Member's Fees and Allowances/ मा.सं.मं.सदस्या यांचे भत्ते व खर्च	22	75,30,805.79	53,84,442.78	4	Other Receipts (Other Income)/ इतर उत्पन्न	19	15,30,77,169.37	12,25,15,620.98
5	Rent, Taxes, Insurance, Light expenses/ भाडे,विमा,कर व लाईट खर्च	23	12,84,34,881.44	12,78,84,561.83					
6	Law charges/ कायदेशीर बाबीवरील चार्जेस	24	1,80,84,853.00	2,02,68,189.00					
7	Postage,Telegrams & Telephone charges/ पोस्टेज,टेलिग्रसम च टेलिफोन चार्जेस	25	22,78,946.28	20,00,692.88					
8	Auditor's Fees / ऑडीटर फी	26	59,90,925.00	51,13,170.00					
9	Depreciation & Repairs in Property/ कायम मालमत्तेवरील झीज व दुरुस्ती	27	40,46,61,011.96	24,70,37,876.71					
10	Stationery, Printing and Advertisement etc./ छपाई,लेखन, साहित्य व जाहिरात.	28	1,81,79,986.96	1,79,47,637.31					
12	Other Expenditure/ इतर खर्च	29	8,26,68,161.95	8,50,13,742.74					
13	Provisions/ तरतूदी	30	75,35,78,265.00	63,88,50,000.00					
14	Balance of Profit for the year ended/ चालू वर्षाचा निव्वळ नफा		36,21,25,957.37	35,59,34,096.00					
	Grand Total / एकूण एकंदर		4,75,74,42,077.65	4,09,63,25,349.40		Grand Total / एकूण एकंदर		4,69,05,70,394.34	4,09,63,25,349.40

Earning Per Share

आमच्या ह्याच तारखेच्या अहवालास अधिन राहून

मे.गोमटे अँण्ड कंपनी,

चार्टर्ड अकौन्टंट करिता

FRN No.-124144W

सीए-उमेश वामन गोमटे

M.N.-109574

UDIN:-26109574TELZPY9369

अलिबाग

दिनांक- २७-०६-२०२६

सही/- महेंद्र माळी

सही/- गजानन हावरे

मुख्य व्यवस्थापक

अकौन्टन्स् अँण्ड बँकींग

सही/- संजीव देशमुख

मुख्य व्यवस्थापक

कर्जे व देखरेख

सही/- अजित भगत

मुख्य व्यवस्थापक

प्रशासन व अस्थापना

सही/- कमलाकर वाघमोडे

उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी

सही/- मंदार मनोहर वर्तक

मुख्य कार्यकारी अधिकारी

सही/- नृपाल जयंत पाटील

संचालक

सही/- सुरेश नामदेव खैरे

व्हाईस चेअरमन

सही/- जयंत प्रभाकर पाटील

चेअरमन

(पान ६ वर)

(पान ५ वरून)

Particulars/तपशील	31.03.2026	31.03.2025
	Rs.	Ps.
Annexure No.3/ परिशिष्ट नं.३		
Deposits and Other Accounts/ ठेकी व इतर खाती		
(i) Fixed Deposit / मुदत ठेकी		
a) Individual/ व्यक्ती	9,38,02,85,062.94	7,70,63,24,758.30
b) Central Co-Op.Banks / मध्यवर्ती सहकारी बँक	-	-
c) Other Societies/ इतर संस्था	18,06,06,11,957.96	11,24,93,40,279.97
(ii) Saving Deposits/ बचत ठेकी		
a) Individual/ व्यक्ती	9,29,83,42,358.92	8,30,62,14,949.57
b) Central Co-Op.Banks /मध्यवर्ती सहकारी बँक	-	-
c) Other Societies/ इतर संस्था	1,75,53,78,457.02	1,55,79,40,455.72
(iii) Current Deposits/ मासू ठेकी		
a) Individual/ व्यक्ती	88,68,26,287.06	1,26,61,94,601.39
b) Central Co-Op.Banks / मध्यवर्ती सहकारी बँक	-	-
c) Other Societies/ इतर संस्था	98,89,19,845.41	1,82,97,39,206.10
Grand Total / एकूण एकूंदर	40,37,03,63,969.31	31,91,57,54,251.05
Annexure No.4 परिशिष्ट नं.४		
Borrowings / बाहेरील कर्ज		
M.S.C.BANK OVERDRAFT / एमएससीबी बँक ओवर्ड्राफ्ट	1,01,83,80,694.02	1,40,36,60,747.43
NABARD REFINANCE / नाबार्ड रीफायन्स	-	67,49,00,000.00
NABARD LTRC FUND(22-23,23-24)/नाबार्ड ल्टसीसी फंड	2,39,75,36,443.00	1,98,51,34,001.00
NABARD ADDI.S.T.O.(2024-25)/ नाबार्ड अडीकनल एन टीओ	48,00,00,000.00	50,89,00,000.00
Total / एकूण	3,89,59,17,137.02	4,57,25,94,748.43
Annexure No.5 / परिशिष्ट नं.५		
Interest Payable / व्याज देणे		
Interest Payable on Fixed Deposit/ मुदतठेकीवरील व्याज देणे	4,81,67,807.00	2,82,09,135.00
Interest Payable on K.C.C. / केसीसी वरील व्याज देणे	3,15,91,639.86	2,55,34,231.07
Interest Payable on Matured Deposits/ मुदत संपलेल्या ठेकीवरील व्याज देणे	31,54,295.00	2,81,54,295.00
Interest Payable on Contra On Agriculture Term Loan/	6,04,18,848.00	7,75,85,885.58
Grand Total / एकूण एकूंदर	14,33,32,589.86	15,94,83,546.65

	Rs.	Ps.	Rs.	Ps.
Annexure No.11/ वार्षिक न.११				
Investments/ निवेश				
(i) Government Securities / सरकारी करीबी				
Treasury Bills/ ट्रेजरी बिल				
Central Govt. Securities/ Book Value/ सरकारी करीबी/केंद्रीय सरकार कीमत	8,88,74,22,338.00		7,19,69,47,980.00	
Face Value/ फेस कीमत क. 885903500/-				
Market Value/ बाजार मूल्य क.876237953/-				
(ii) Shares in Co-op./Institutions/ सहकारी संस्थाएं/ शेअर		10.00		10.00
Shares of MSC Bank Ltd., Mumbai/ महाराष्ट्र सह. बैंक लि. मुंबई	56,02,000.00		56,02,000.00	
Grand Total / एकूण निवेश	8,89,30,24,348.00		7,20,25,49,990.00	

Annexure No.14 / परिशिष्ट नं.१४							
Particulars	Opening Balance as on 01.04.2025	Add Adjustment during the year	Less Adjustment nt during the year	Rate of Depreciation	Less Depreciation	Closing Balance as on 31.03.2025	Previous year Closing Balance as on 31.03.2025
Premises/ भवन/घर	30,83,58,790.11	1,13,98,894.00	0.00	10%	3,14,12,493.41	28,83,45,190.70	30,83,58,790.11
Vehicle/ वाहन	1,29,84,815.14	30,72,462.13	0.00	20%	41,62,569.69	1,18,94,707.58	1,29,84,815.14
Safe Furniture & Dress/ Stock/ कागद वस्तु व सामान	8,19,22,031.08	2,25,12,639.59	0.00	10%	93,88,177.52	9,50,46,493.15	8,19,22,031.08
Generator set/ जनरेटर सेट	31,44,023.32	-	0.00	15%	4,71,603.50	26,72,419.82	31,44,023.32
Software Development/ सॉफ्टवेयर विकास	11,79,17,702.54	4,25,90,898.50	0.00	33.33%	7,13,05,613.26	8,92,02,987.78	11,79,17,702.54
Computer/ कम्प्यूटर	9,65,33,387.51	3,05,02,409.08	0.00	33.33%	5,15,89,917.48	7,54,45,879.11	9,65,33,387.51
Electrical Items/ विद्युत वस्तु	90,86,629.66	2,57,043.21	0.00	20%	18,43,030.25	75,00,642.62	90,86,629.66
Office Equipment/ कार्यालय उपकरण	2,45,18,810.96	27,82,600.38	0.00	15%	39,09,752.80	2,33,91,658.54	2,45,18,810.96
Air Conditioner/ एयर कंडीशनर	47,05,024.58	52,17,134.26	0.00	20%	18,62,226.71	80,59,932.13	47,05,024.58
Fixture and Fitting / फिक्स्चर और फिटिंग	39,00,375.29	44,780.84	0.00	15%	6,18,641.66	37,29,538.47	39,00,375.29
Land/ भूमि	6,02,47,575.00	7,09,94,960.00	0.00	Nil	0.00	13,12,42,535.00	6,02,47,575.00
Plant & Machinery / प्लांट और मशीन	6,92,542.07	-	0.00	20%	1,38,508.42	5,54,033.65	6,92,542.07
Work In Progress (अपूर्ण/विकासित कार्य)	0.00	39,56,70,000.00	0.00	Nil	0.00	39,56,70,000.00	0.00
Grand Total / कुल	72,40,11,707.26	18,97,76,845.99	0.00		17,67,02,534.70	1,13,27,56,018.55	72,40,11,707.26

Particulars/विवरण	31.03.2026	31.03.2025
	Rs. Ps.	Rs. Ps.
Annexure No.17/ परिशिष्ट नं.१७		
Interest and Discount/Interest Received/ व्याज आरं		
Interest Received On Loans/ कर्जावरील	3,42,71,55,661.41	2,87,44,11,468.72
Interest Received On Investment/ गुणवत्तीवरील	54,08,82,252.00	55,75,74,063.51
Int.Received On Govt.&Trustees Securities/ सरकारी कर्ज गुणवत्तीवरील	55,76,51,657.91	52,10,94,409.00
Interest Received On Mutual Funds / म्युचुअल फंडावरील	44,76,286.84	1,27,29,397.78
Grand Total/ एकूण एकत्र	4,53,01,65,858.16	3,96,58,09,339.01
Annexure No.18/ परिशिष्ट नं.१८		
Commissions Exchange and Brokerage/ कमिशन एक्स्चेंज ब्रोकेज		
Commission on MSIEDCL Collection		
एमएसईडीसीएलकडून मिळालेले कमिशन	13,95,509.74	14,75,318.62
Commission on BG/LC / बँक बिलीटिज वॉरंटी कमिशन	47,12,191.10	46,16,642.65
Commission & Exchange / कमिशन व एक्स्चेंज	12,19,865.97	19,08,428.14
Grand Total/ एकूण एकत्र	73,27,366.81	80,00,389.41

Particulars/विवरण	31.03.2026	31.03.2025
	Rs.	Ps.
Annexure No.21/ परिशिष्ट नं.२१		
Salaries , Allowances and Provident Fund/ वेतन फण्ड व प्रविट फंड मिलित निधी		
Staff Salaries / सरकारी कर्मचारी वेतन	28,64,38,860.00	27,04,96,330.00
Staff Provident Fund Contri./ पविट फंड कादा योगी	26,87,57,839.00	2,39,50,239.00
Staff Family Pension Fund Contri/ सरकारी कर्मचारी पण्डन फण्ड कादा योगी	80,33,370.00	31,26,250.00
T.A.D.A.Paid to Staff/ वे.ए.डी.ए.डी.ए. व पण्डन	28,43,534.32	78,63,597.00
Leave Travelling Expenses/ छिडद ट्रावलिग एक्सपेंस	39,60,000.00	40,77,000.00
Administrative Charges for Pension Fund /	15,15,610.00	13,57,731.00
अतिरिक्त प्रविट फण्ड व पण्डन		
L.I.C. Gratuity Premium/ ली.सी.ए. ग्राट्युइटी प्रिमियम	4,21,59,295.00	3,31,10,252.00
Gratuity paid to Staff / ग्राट्युइटी पेड टु स्टाफ	-	3,39,902.00
Allowances for Staff / अतिरिक्त वेतन व पण्डन	2,29,86,886.00	2,32,31,292.00
Grand Total/ एकुल एकुल	39,60,95,394.32	36,75,62,593.00
Annexure No.22/ परिशिष्ट नं.२२		
Directors Committee Members Fees, Allowances/ मा.संस्थाका कादादा सदस्य वेतन व पण्डन		
Directors Committee Members Allowances & Travelling Exps/ मा.संस्थाका कादादा सदस्य वेतन व पण्डन व ट्रावलिग एक्सपेंस	22,66,357.00	14,08,656.00
Entertainment & Meetings Expenses/ ट्रावलिग व मीटिंग एक्सपेंस	36,54,027.43	35,84,722.29
Directors Study Tour/ मा.संस्थाका कादादा अध्ययन टुर	16,10,421.36	3,91,064.49
Grand Total/ एकुल एकुल	75,30,805.79	53,84,442.78
Annexure No.23/ परिशिष्ट नं.२३		
Rent,Taxes,Leaseline,Insurance & Light Expenses/ भडे,पिना,अल व लाइट खर्च		
Rent,Taxes,Lease line Rent / भडे, भारे, लाइन	2,75,11,005.96	2,44,67,729.66
CGST,SGST / कानुन सेवा कर	3,20,59,334.16	2,76,10,952.47
Insurance of Deposits/ बैंकिंग विमा	5,46,92,077.32	6,13,72,209.00
Electricity Charges / बिजली खर्च	1,41,72,464.00	1,44,33,670.00
Grand Total/ एकुल एकुल	12,84,34,881.44	12,78,84,561.83
Annexure No.24/ परिशिष्ट नं.२४		
Law Charges/ Consultant & Prof.fee/ कादादा वि.कादी/सल्लाहकारी कादादा		
Legal Charges / कानुनसल्लाहकारी	61,72,403.00	69,67,420.00
Consultant & Professional Fee / कादादा वि.कादी/सल्लाहकारी	1,19,12,450.00	1,33,00,769.00
Grand Total/ एकुल एकुल	1,80,84,853.00	2,02,68,189.00
Annexure No.25/ परिशिष्ट नं.२५		
Postage, Telegram, Telephone Charges/ पोस्टाज, टेलीग्राफ, टेलीफोन कादादा		
Postage & Telegram / पोस्टाज व टेलीग्राफ	18,06,342.24	13,92,034.24
Telephone Bill/ टेलीफोन बिल	4,72,804.04	6,08,656.64
Grand Total/ एकुल एकुल	22,78,946.28	20,00,692.88
Annexure No.26/ परिशिष्ट नं.२६		
Internal Audit Exp. / अन्तरिम बिजुल पत्रावली खर्च	45,14,900.00	36,13,170.00
Statutory Audit Fee / वार्षिक बिजुल पत्रावली खर्च	14,76,025.00	15,00,000.00
Grand Total/ एकुल एकुल	59,90,925.00	51,13,170.00

Particulars/विवरण	31.03.2026	31.03.2025
	Rs. Ps.	Rs. Ps.
Annexure No.27/ परिशिष्ट नं.२७		
Depreciation & Repairs & Maintenance provision/ वस्ती मरम्मत/परिशोधन और व पुनरावस्था खर्च		
Depreciation on Fixed Assets/वस्ती मरम्मत/परिशोधन और	24,09,74,468.01	12,01,21,998.64
Amortisation on Govt.Securities/ सरकारी कर/परिशोधन और	21,05,159.00	15,39,647.00
Depreciation On Govt.Securities/सरकारी कर/परिशोधन और	5,20,00,000.00	50,00,000.00
Maintenance Charges / विमान मरम्मत	2,35,17,684.73	3,17,41,713.00
Building Repairs & Maintenance Exp./निर्माण मरम्मत व पुनरावस्था खर्च	69,80,602.40	1,97,73,516.00
Lift Maintenance & Repairs/ लिफ्ट मरम्मत व पुनरावस्था खर्च	4,38,600.00	4,09,960.00
Telephone Bill Expenses/ फोन खर्च	37,34,091.80	29,74,322.87
Outsourcing expenses/ बाह्य सेवा खर्च	7,04,42,468.63	6,10,94,161.66
Generator's Expenses/ जनरेटर खर्च	17,72,710.00	8,78,562.32
Vehicles Spare parts & Repairs/ वाहन/परिशोधन और व पुनरावस्था खर्च	33,85,097.95	17,83,433.35
Vehicles Petrol Exp. / वाहन इंधन खर्च	9,90,680.44	17,20,511.87
Grand Total/ एकुल एकुल	40,46,81,011.96	24,70,37,876.71
Annexure No.28/ परिशिष्ट नं.२८		
Stationary Printing & Advertisement / स्थानिक प्रकाशन व जाहिरात		
Printing and Stationery/ प्रिंटिंग व स्थानिक प्रकाशन	1,35,21,425.51	1,56,77,230.39
Advertisement Exp. / जाहिरात खर्च	46,58,551.45	22,70,406.92
Grand Total/ एकुल एकुल	1,81,79,986.96	1,79,47,637.31
Annexure No.29/ परिशिष्ट नं.२९		
Other Expenses/ इतर खर्च		
Other Charges / इतर खर्च	80,50,978.76	94,34,640.18
Remittance Expenses / भिरोपण खर्च	75,813.00	2,52,335.30
Pigmy Commission / पिग्मी कमिशन	2,15,96,800.90	1,96,04,986.00
Miscellaneous Expenses / भिन्नोपयोग खर्च	4,80,425.00	4,80,000.00
Bank Charges / बैंक चार्ज	14,04,523.57	6,75,927.36
S.H.G.Training Expenses / स्वयंसेवा समितियों के खर्च	15,000.00	1,51,97,200.00
Annual General Body Exp. / वार्षिक बैठक खर्च	18,60,177.00	16,20,197.20
Computer Stationary Exp. / कंप्यूटर स्टेशनरी	20,07,095.72	13,39,175.42
ATM Transaction Expenses/ एटीएम ट्रांजैक्शन खर्च	78,83,689.98	55,77,378.81
Staff Welfare Activity Exp. / स्टाफ वेलफेयर खर्च	2,65,99,374.90	1,55,09,557.00
Relief Fund Exp/ रिलीफ फंड	8,02,500.00	15,49,474.58
KCC Inauguration Event Exp. / केसीसी इनाुगुरेशन खर्च	-	33,65,013.42
QR(UP)/Charges(OR/UP)Approved fee / क्यूआरएफ/चार्ज(ओआर/एफ)अनुमोदित शुल्क	36,43,072.42	16,99,51,453.48
Recovery Vehicle Diesel & Oil Bill / वाहन ईंधन बिल व ऑइल बिल	82,48,717.70	87,16,403.99
Grand Total/ एकुल एकुल	8,26,68,161.95	8,50,13,742.74
Annexure No.30/ परिशिष्ट नं.३०		
Provisions / प्रवृत्ति		
Bad & Doubtful Debts Reserve/ संकटित व शंकास्पद ऋणों	25,00,00,000.00	25,50,00,000.00
Standard Assets / स्टैंडर्ड एसेट्स	2,10,00,000.00	1,00,00,000.00
Special Reserve U/S 36(1)(viii)/ विशेष रिजर्व	25,00,00,000.00	20,00,00,000.00
Bonus & Ex-Gratia to Staff/ स्टाफ बोनस	5,97,41,000.00	4,50,00,000.00
Deferred Tax Provision / विलंब कर प्रवृत्ति	87,79,000.00	13,50,00,000.00
Provision for Income Tax / आयकर प्रवृत्ति	29,19,00,000.00	23,50,00,000.00
Investment Fluctuation Reserve/ निवेशक प्रवृत्ति	0.00	0.00
NPA-Overdue Interest/ अनुपेयित कर/परिशोधन और	7,88,51,851.00	3,75,00,000.00
Provision For Branch Adjustment/ शाखा सुधार प्रवृत्ति	-	30,00,000.00
Leave Balance Salary / छुट्टी बकाया वेतन	2,00,00,000.00	5,00,00,000.00
Int Reversal On Non Banking Asset	2,08,06,414.00	-
Grand Total/ एकुल एकुल	75,35,78,265.00	63,88,50,000.00

INDEPENDENT AUDITOR'S REPORT FOR THE YEAR ENDED 31st MARCH, 2026

(Under Section 31 of The Banking Regulation Act 1949 and Section 81(5B) of the Maharashtra Co-op Societies Act 1960 and Rule 69 (3) of Maharashtra Co-op Societies Rules 1961)

To
The Members of
The Raigad District Central Co-Op. Bank Ltd.,
Alibag

Report on the Financial Statements

Opinion

1. We have audited the accompanying financial statements of the **THE RAIGAD DISTRICT CENTRAL CO-OP. BANK LTD.; ALIBAG** which comprise the Balance Sheet as at 31st March, 2026 and the Statement of Profit and Loss and the cash flow statement for the year then ended and a summary of significant accounting policies and other explanatory information. The returns of Head Office and 60 branches are incorporated in these financial statements.

In our opinion and to the best of our information and according to the explanations given to us, the financial statements, give the information required by the Maharashtra Co-operative Societies Act, 1960 and the Rules made thereunder and the Banking Regulation Act, 1949 (As applicable to Co-operative Societies) as amended by the Banking Regulation (Amendment) Act, 2020 and the guidelines issued by the Reserve Bank of India, in the manner so required and give a true and fair view in conformity with the accounting principles generally accepted in India:

